

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 31

Vydána dne 10. října 1973

Cena

OBSAH

113. Trestní zákon (úplné znění trestního zákona, jak vyplývá z pozdějších zákonných změn a doplňků)

113

PŘEDSEDNICTVO FEDERÁLNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

vyhlašuje

úplné znění trestního zákona ze dne 29. listopadu 1961 č. 146 Sb., jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem ze dne 19. prosince 1962 č. 120 Sb., zákonem ze dne 9. července 1963 č. 53 Sb., zákonem ze dne 17. června 1965 č. 56 Sb., zákonem ze dne 25. října 1966 č. 81 Sb., zákonem ze dne 18. prosince 1969 č. 148 Sb. a zákonem ze dne 25. dubna 1973 č. 45 Sb.

TRESTNÍ ZÁKON

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST HLAVA PRVNÍ ÚČEL ZÁKONA

§ 1

Účelem trestního zákona je chránit společenské a státní zřízení Československé socialistické republiky, socialistické vlastnictví, práva a oprávněné zájmy občanů a vychovávat k řádnému plnění občanských povinností a k zachovávání pravidel socialistického soužití.

§ 2

Prostředky k dosažení účelu trestního zákona jsou pohrůžka tresty, ukládání a výkon trestů a ochranná opatření.

HLAVA DRUHÁ

ZÁKLADY TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI

§ 3

Trestný čin

(¹) Trestným činem je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně.

(²) Čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu.

(³) K trestnosti činu je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li tento zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

(⁴) Stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchan, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

Zavinění

§ 4

Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

- a) chtěl způsobem v tomto zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, nebo
- b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

§ 5

Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

- a) věděl, že může způsobem v tomto zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo
- b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

§ 6

K okolnosti přitěžující nebo k okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlídně,

- a) jde-li o těžší následek, i tehdy, zavinil-li jej pachatel z nedbalosti, vyjímaje případy, že tento zákon vyžaduje i zde zavinění úmyslné,
- b) jde-li o jinou skutečnost, i tehdy, jestliže o ní pachatel nevěděl, ač o ní vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, vyjímaje případy, kdy tento zákon vyžaduje, aby o ní pachatel věděl.

§ 7

Příprava k trestnému činu

(1) Jednání pro společnost nebezpečné, které záleží v organizování trestného činu, v opatřování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení, v návodu nebo pomoci k trestnému činu anebo v jiném úmyslném vytváření podmínek pro jeho spáchání, je přípravou k trestnému činu, jestliže nedošlo k pokusu ani dokonání trestného činu.

(2) Příprava k trestnému činu je trestná podle trestní sazby stanovené na trestný čin, k němuž směřovala, jestliže tento zákon ve zvláštní části nestanoví něco jiného.

(3) Trestnost přípravy k trestnému činu zaniká, jestliže pachatel dobrovolně

a) upustil od dalšího jednání směřujícího k spáchání trestného činu a odstranil nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z podniknuté přípravy, nebo

b) učinil o přípravě k trestnému činu oznámení v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z podniknuté přípravy, mohlo být ještě odstraněno. Oznámení je nutno učinit prokurátoru nebo bezpečnostnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení veliteli nebo náčelníku.

(4) Ustanovením odstavce 3 však není dotčena trestnost pachatele za jiný dokonáný trestný čin, který již tímto svým jednáním spáchal.

§ 8

Pokus trestného činu

(1) Jednání pro společnost nebezpečné, které bezprostředně směřuje k dokonání trestného činu a jehož se pachatel dopustil v úmyslu trestný čin spáchat, je pokusem trestného činu, jestliže k dokonání trestného činu nedošlo.

(2) Pokus trestného činu je trestný podle trestní sazby stanovené na dokonáný trestný čin.

(3) Trestnost pokusu trestného činu zaniká, jestliže pachatel dobrovolně

a) upustil od dalšího jednání potřebného k dokonání trestného činu a odstranil nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z podniknutého pokusu, nebo

b) učinil o pokusu trestného činu oznámení v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z podniknutého pokusu, mohlo být ještě odstraněno. Oznámení je nutno učinit prokurátoru nebo bezpečnostnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení veliteli nebo náčelníku.

(4) Ustanovením odstavce 3 však není dotčena trestnost pachatele za jiný dokonáný trestný čin, který již tímto svým jednáním spáchal.

Pachatel, spolupachatel a účastník trestného činu

§ 9

(1) Pachatelem trestného činu je, kdo trestný čin spáchal sám.

(2) Byl-li trestný čin spáchán společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama (spolupachatelé).

§ 10

[¹] Účastníkem na dokonaném trestném činu nebo jeho pokusu je, kdo úmyslně

- a) spáchání trestného činu zosnoval nebo řídil (organizátor),
- b) navedl jiného k spáchání trestného činu (návodce),
- c) poskytl jinému pomoc k spáchání trestného činu, zejména opatřením prostředků, odstraněním překážek, radou, utvrzováním v předsevzetí, slibem přispět po trestném činu (pomocník).

[²] Na trestní odpovědnost a trestnost účastníka se užije ustanovení o trestní odpovědnosti a trestnosti pachatele, jestliže tento zákon nestanoví něco jiného.

§ 11

V ě k

Kdo v době spáchání činu nedovršil patnáctý rok svého věku, není trestně odpovědný.

§ 12

Nepřičetnost

[¹] Kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho nebezpečnost pro společnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.

[²] Ustanovení odstavce 1 se neužije, přivede-li se pachatel do stavu nepřičetnosti, byť i z nedbalosti, požitím alkoholického nápoje nebo omamného prostředku.

§ 13

Nutná obrana

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku.

§ 14

Krajní nouze

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil.

§ 15

Oprávněné použití zbraně

Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích zmocnění příslušných zákonných předpisů.

HLAVA TŘETÍ

PŮSOBNOST TRESTNÍCH ZÁKONŮ

§ 16

[¹] Trestnost činu se posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.

[²] Pachateli lze uložit vždy pouze takový druh trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o trestném činu rozhoduje.

[³] O ochranném opatření se rozhodne vždy podle zákona účinného v době, kdy se o ochranném opatření rozhoduje.

§ 17

[¹] Podle československého zákona se posuzuje trestnost činu, který byl spáchán na území republiky.

[²] Trestný čin se považuje za spáchaný na území republiky,

a) dopustil-li se tu pachatel jednání, i když porušení nebo ohrožení zájmu chráněného tímto zákonem nastalo nebo mělo nastat zcela nebo zčásti v cizině, nebo

b) porušil-li nebo ohrozil-li tu pachatel zájem chráněný tímto zákonem nebo měl-li tu alespoň zčásti takový následek nastat, i když se jednání dopustil v cizině.

§ 18

Podle československého zákona se posuzuje i trestnost činu, který v cizině spáchal československý občan nebo obyvatel republiky bez státní příslušnosti.

§ 19

Podle československého zákona se posuzuje trestnost rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), podvracení republiky (§ 98), vyzvědačství (§ 105), padělání a pozměňování peněz (§ 140), udávání padělaných a pozměněných peněz (§ 141), výroby a držení padělatelského náčiní (§ 142), útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 153, útoku na veřejného činitele podle § 155, genocidia (§ 259), používání zakázaného bojového prostředku (§ 262), válečné krutosti (§ 263), plnění v prostoru válečných operací (§ 264) a zneužívání označení Červeného kříže (§ 265) i tehdy, spáchal-li takový trestný čin v cizině ke škodě zájmů republiky cizinec nebo osoba bez státní příslušnosti, která není obyvatelem republiky.

§ 20

[¹] Podle československého zákona se posuzuje trestnost činu spáchaného v cizině cizím státním příslušníkem nebo osobou bez státní příslušnosti, která není obyvatelem republiky, též tehdy,

- a) je-li čin trestný i podle zákona účinného na území, kde byl spáchán, a
- b) jestliže pachatel byl dopaden na území republiky a nebyl vydán k trestnímu stíhání cizímu státu.

[²] Pachateli však nelze uložit trest přísnější, než jaký stanoví zákon státu, na jehož území byl trestný čin spáchán.

§ 21

[¹] Československý občan nemůže být vydán cizímu státu k trestnímu stíhání ani k výkonu trestu.

[²] Trestní rozsudek cizího státu nemůže být vykonán na území republiky.

§ 22

[¹] Jestliže pro týž skutek byl pachatel v cizině ve vazbě anebo potrestán orgánem cizího státu, započítá se mu doba strávená ve vazbě nebo vykonaný trest do trestu uloženého československým soudem, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné. Obdobně postupuje soud, uložil-li pachateli trest úhrnný nebo souhrnný (§ 35).

[²] Není-li započítání vazby nebo trestu v cizině uloženého (odstavec 1) možné, a to zejména proto, že v cizině byl vykonán zcela nebo zčásti trest takového druhu, jaký tento zákon nezná, přihlédně soud k této skutečnosti při stanovení druhu trestu, popřípadě jeho výměry.

HLAVA ČTVRTÁ**TRESTY****Oddíl první****Společná ustanovení o trestech**

§ 23

Účel trestu

[¹] Účelem trestu je chránit společnost před pachateli trestných činů, zabránit odsouzenému v dalším páchaní trestné činnosti a vychovat jej k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka, a tím působit výchovně i na ostatní členy společnosti.

[²] Výkonem trestu nesmí být ponížena lidská důstojnost.

Upuštění od potrestání

§ 24

[¹] Od potrestání pachatele, který spáchal trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost, jeho spáchání lituje a projevuje účinnou snahu po nápravě, lze upustit,

- a) jestliže vzhledem k povaze spáchaného činu a k dosavadnímu životu pachatele lze důvodně očekávat, že již projednání věci před soudem postačí k jeho nápravě, nebo
- b) jestliže soud přijme záruku nabídnutou společenskou organizací za nápravu pachatele a má za to, že vzhledem k výchovné síle kolektivu, povaze spáchaného činu a osobě pachatele se uložení trestu nejeví nutným.

[²] Upustil-li soud od potrestání, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

§ 25

Soud může upustit od potrestání i tehdy, jestliže pachatel spáchal trestný čin ve stavu zmenšené přičetnosti a soud má za to, že ochranné léčení (§ 72), které zároveň ukládá, zajistí nápravu pachatele a ochranu společnosti lépe než trest. Tohoto ustanovení se však nepoužije, jestliže si pachatel stav zmenšené přičetnosti přivodil, byť i z nedbalosti, požitím alkoholického nápoje nebo omamného prostředku.

§ 26 — zrušen

Druhy trestů

§ 27

Za spáchané trestné činy může soud uložit pouze tyto tresty

- a) odnětí svobody,
- b) nápravné opatření,
- c) ztrátu čestných titulů a vyznamenání,
- d) ztrátu vojenské hodnosti,
- e) zákaz činnosti,
- f) propadnutí majetku,
- g) peněžitý trest,
- h) propadnutí věci,
- ch) vyhoštění,
- i) zákaz pobytu.

§ 28

[¹] Stanoví-li tento zákon ve zvláštní části na některý trestný čin několik trestů, lze uložit každý tento trest samostatně nebo i více jich vedle sebe.

Vedle trestu, který stanoví tento zákon ve zvláštní části na některý trestný čin, lze uložit i jiné tresty uvedené v § 27. Vyhoštění a zákaz pobytu lze uložit samostatně, i když tento zákon ve zvláštní části takový trest nestanoví.

{2} Nelze však uložit

- a) nápravné opatření vedle odnětí svobody nebo peněžitého trestu,
- b) peněžitý trest vedle propadnutí majetku.

V ý j i m e č n ý t r e s t

§ 29

{1} Trest smrti může soud uložit jen za trestný čin, u něhož to tento zákon ve zvláštní části dovo-luje, a to pouze za podmínky, že stupeň nebezpeč-nosti takového trestného činu pro společnost je vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu pro-vedení činu nebo k zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému ná-sledku mimořádně vysoký a

- a) uložení trestu vyžaduje účinná ochrana společ-nosti, nebo
- b) není naděje, že by pachatele bylo možno napra-vit trestem odnětí svobody do patnácti let.

{2} Vojákoví, který takový trestný čin spáchal za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace, může soud uložit trest smrti také za podmínky, že takovým trestným činem byly zmařeny nebo pod-statně ohroženy bojové akce nebo zvýšenou měrou ohrožena kázeň nebo pořádek v ozbrojených silách nebo v ozbrojeném sboru.

{3} Místo trestu smrti může soud uložit trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let, jestliže považuje takový trest ke splnění účelu trestu za dostatečný.

{4} Trest smrti nelze uložit těhotné ženě ani osobě, která v době, kdy spáchala trestný čin, ne-překročila osmnáctý rok svého věku.

§ 30

{1} V uloženém trestu smrti je zahrnuta ztráta čestných titulů a vyznamenání a ztráta vojenské hodnosti.

{2} Vedle trestu smrti lze uložit pouze trest propadnutí majetku.

{3} Trest smrti se vykoná oběšením; za branné pohotovosti státu může být vykonán zastřelením.

Oddíl druhý

Obecné zásady pro ukládání trestů

V ý m ě r a t r e s t u

§ 31

{1} Při stanovování druhu trestu a jeho výměry přihlédne soud k stupni nebezpečnosti trestného činu pro společnost (§ 3 odst. 4), k možnosti ná-pravy a poměrům pachatele. Přijme-li soud záruku nabídnutou společenskou organizací za nápravu pachatele, vezme v úvahu také výchovnou sílu ko-lektivu a uloží trest se zřetelem k této okolnosti.

{2} Při stanovování druhu trestu a jeho výměry přihlédne soud

- a) u spolupachatelů též k tomu, jakou měrou jed-nání každého z nich přispělo k spáchání trest-ného činu,
- b) u organizátora, návodce a pomocníka též k vý-znamu a povaze jejich účasti na spáchání trest-ného činu,
- c) u přípravy k trestnému činu a u pokusu trest-ného činu též k tomu, do jaké míry se jednání pachatele k dokonání trestného činu přiblížilo, jakož i k okolnostem a k důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo.

{3} K okolnosti, která je zákonným znakem trestného činu, nelze přihlédnout jako k okolnosti polehčující nebo přitěžující nebo k okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby.

§ 32

{1} Jestliže pachatel spáchal trestný čin ve stavu zmenšené přičetnosti, který si, a to ani z ne-dbalosti, nepřivodil požitím alkoholického nápoje nebo omamného prostředku, přihlédne soud k této okolnosti při stanovování druhu trestu a jeho výměry.

{2} Má-li soud za to, že by vzhledem k zdra-votnímu stavu takového pachatele bylo možno za současného uložení ochranného léčení (§ 72) do-sáhnout účelu trestu i trestem kratšího trvání, sníží trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní saz-by, nejso vázán omezením uvedeným v § 40 odst. 3, a uloží zároveň ochranné léčení.

§ 33

Při výměře trestu se jako k polehčující okol-nosti přihlédne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin v silném rozrušení,
- b) spáchal trestný čin ve věku blízkém věku mladistvých,
- c) spáchal trestný čin pod tlakem závislosti nebo podřízenosti,

- d) spáchal trestný čin pod vlivem hrozby nebo nátlaku,
- e) spáchal trestný čin pod vlivem tíživých osobních nebo rodinných poměrů, které si sám nepůsobil,
- f) spáchal trestný čin odvraceje útok nebo jiné nebezpečí, aniž byly zcela splněny podmínky nutné obrany nebo krajní nouze,
- g) vedl před spácháním trestného činu řádný život pracujícího člověka,
- h) přičinil se o odstranění škodlivých následků trestného činu nebo dobrovolně nahradil způsobenou škodu,
- ch) trestného činu upřímně litoval,
  - i) svůj trestný čin sám oznámil úřadům, nebo
  - j) při objasňování své trestné činnosti napomáhal příslušným orgánům.

§ 34

Při výměře trestu se jako k přitěžující okolnosti přihlédne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky nebo z jiné zvlášť zavržitelné pohnutky.
- b) spáchal trestný čin surovým způsobem, zákeřně, se zvláštní lstí nebo jiným obdobným způsobem,
- c) spáchal trestný čin využívaje něčí bezbrannosti, závislosti nebo podřízenosti,
- d) spáchal trestný čin za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek,
- e) trestným činem porušil zvláštní povinnost,
- f) trestným činem způsobil vyšší škodu,
- g) spáchal trestný čin jako organizátor, jako člen organizované skupiny nebo člen spolčení,
- h) svedl k trestnému činu jiného, zejména mladistvého,
- ch) trestný čin páchal nebo v něm pokračoval po delší dobu,
  - i) spáchal více trestných činů, nebo
  - j) byl již pro trestný čin odsouzen; soud je oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující.

Ukládání trestu za více trestných činů

§ 35

[1] Odsuzuje-li soud pachatele za dva nebo více trestných činů, uloží mu úhrnný trest podle

toho zákonného ustanovení, které se vztahuje na trestný čin z nich nejpřísněji trestný; vedle trestu přípustného podle takového zákonného ustanovení lze v rámci úhrnného trestu uložit i jiný druh trestu, jestliže jeho uložení by bylo odůvodněno některým ze souzených trestných činů. Jsou-li dolní hranice trestních sazeb odnětí svobody různé, je dolní hranicí úhrnného trestu nejvyšší z nich. Stanoví-li tento zákon na některý z takových trestných činů pouze trest odnětí svobody, nemůže být úhrnným trestem jiný z trestů uvedených v § 27 jako trest samostatný.

[2] Soud uloží souhrnný trest podle zásad uvedených v odstavci 1, když odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal dříve, než byl soudem prvního stupně vyhlášen odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin. Spolu s uložením souhrnného trestu soud zruší výrok o trestu uloženém pachateli rozsudkem dřívějším. Souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený rozsudkem dřívějším. V rámci souhrnného trestu musí soud vyslovit trest ztráty čestných titulů a vyznamenání, ztráty vojenské hodnosti, propadnutí majetku nebo propadnutí věci, jestliže takový trest byl vysloven již rozsudkem dřívějším.

[3] Ustanovení o souhrnném trestu se neuzije, jestliže dřívější odsouzení je takové povahy, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.

§ 36

Jestliže soud odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal před tím, než byl trest uložený dřívějším rozsudkem vykonán, a ukládá mu trest stejného druhu, nesmí tento trest spolu s dosud nevykonanou částí trestu uloženého dřívějším rozsudkem přesahovat nejvyšší výměru dovolenou tímto zákonem pro tento druh trestu. Je-li jedním z těchto trestů trest odnětí svobody uložený podle § 29 odst. 3, rozumí se takovou nejvyšší výměrou doba dvaceti pěti let.

§ 37

Soud upustí od uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 nebo od uložení dalšího trestu podle § 36, má-li za to, že trest uložený dřívějším rozsudkem je dostatečný.

§ 38

Započítání vazby a trestu

[1] Jestliže se vedlo proti pachateli trestní řízení ve vazbě a dojde v tomto řízení k jeho odsouzení, započítá se mu doba strávená ve vazbě do uloženého trestu, popřípadě do trestu úhrnného nebo souhrnného, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné.

(2) Jestliže byl pachatel soudem nebo jiným orgánem potrestán a došlo k jeho novému odsouzení pro týž skutek, započítá se mu vykonaný trest do uloženého trestu, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné. Obdobně postupuje soud, uložil-li pachateli trest úhrnný nebo souhrnný.

(3) Při započítání vazby nebo trestu odnětí svobody do trestu nápravného opatření a při započítání trestu nápravného opatření do trestu odnětí svobody se počítají jeden den vazby nebo jeden den trestu odnětí svobody za dva dny nápravného opatření.

(4) Není-li započítání vazby nebo trestu (odstavce 1 až 3) možné, přihlédně soud k této skutečnosti při stanovení druhu trestu, popřípadě jeho výměry.

Oddíl třetí

Ukládání a výkon jednotlivých trestů

Odnětí svobody

§ 39

(1) Trest odnětí svobody se ukládá nejvýše na patnáct let.

(2) Trest odnětí svobody se vykonává v nápravně výchovných ústavech. Trest odnětí svobody nepřevyšující dvě léta, uložený vojáku v základní vojenské službě, se může vykonat též ve vojenských nápravných útvarech. Ve výkonu trestu je odsouzený soustavně vychováván k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka.

(3) Byl-li trest odnětí svobody vykonán ve vojenském nápravném útvaru, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

§ 39a

(1) Trest odnětí svobody v nápravně výchovných ústavech se vykonává diferencovaně ve třech nápravně výchovných skupinách. Způsob výkonu trestu v jednotlivých nápravně výchovných skupinách upravuje zvláštní zákon.

(2) Soud zařadí pachatele zpravidla

- a) do první nápravně výchovné skupiny, nebyl-li v posledních deseti letech před spácháním trestného činu ve výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen za úmyslný trestný čin,
- b) do druhé nápravně výchovné skupiny, byl-li v posledních deseti letech před spácháním trestného činu ve výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen za úmyslný trestný čin; k předchozímu odsouzení se nepřihlédně, pokud se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen,

c) do třetí nápravně výchovné skupiny, je-li mu ukládán trest jako zvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 41) anebo trest za některý z trestných činů uvedených v § 62.

(3) Soud může zařadit pachatele do jiné nápravně výchovné skupiny, než do které má být podle odstavce 2 zařazen, má-li se zřetelem na závažnost trestného činu a na stupeň a povahu narušení pachatele za to, že bude jeho náprava a převýchova v jiné skupině lépe zaručena; do třetí nápravně výchovné skupiny zařadí však vždy pachatele, jemuž byl trest smrti milostí zmírněn na trest odnětí svobody.

(4) Zařazuje-li soud do třetí nápravně výchovné skupiny pachatele, který je zvlášť silně narušen nebo jemuž byl trest smrti milostí zmírněn na trest odnětí svobody, může rozhodnout, že má být zároveň umístěn do ztížené izolace, a to na dobu nejméně šesti měsíců, nejdéle však na dva roky.

(5) Odsuzuje-li vojenský soud vojáka v základní vojenské službě k trestu odnětí svobody nepřevyšujícímu dvě léta, může rozhodnout, že se trest vykoná ve vojenském nápravném útvaru, má-li za to, že tento způsob výkonu trestu k jeho nápravě postačí.

§ 40

Mimořádné snížení trestu odnětí svobody

(1) Má-li soud vzhledem k výjimečným okolnostem případu nebo vzhledem k mimořádným poměrům pachatele za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody tímto zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze účelu trestu dosáhnout i trestem kratšího trvání, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby tímto zákonem stanovené.

(2) Soud může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby též tehdy, jestliže odsuzuje pachatele za přípravu k trestnému činu a má vzhledem k povaze a závažnosti přípravy za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody tímto zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze účelu trestu dosáhnout i trestem kratšího trvání.

(3) Při snížení trestu odnětí svobody podle odstavce 1 nebo 2 nelze uložit trest

- a) pod pět let, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň dvanáct let,
- b) pod tři léta, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň osm let,
- c) pod jeden rok, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň pět let.

**Ukládání trestu odnětí svobody
zvláště nebezpečnému
recidivistovi**

§ 41

Pachatel, který

- a) znovu spáchal zvláště závažný úmyslný trestný čin, ač již byl pro takový nebo jiný zvláště závažný úmyslný trestný čin potrestán, nebo
- b) soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač již byl pro takové trestné činy vícekrát potrestán,

považuje se za zvláště nebezpečného recidivistu, jestliže uvedené okolnosti pro svou závažnost, zejména vzhledem k délce doby, která uplynula od posledního odsouzení, podstatně zvyšují stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost.

§ 42

[¹] Horní hranice trestní sazby odnětí svobody stanovené v tomto zákoně se u zvláště nebezpečného recidivisty zvyšuje o jednu třetinu. Zvláště nebezpečnému recidivistovi soud uloží trest v horní polovině takto stanovené trestní sazby odnětí svobody.

[²] Horní hranice trestní sazby nesmí ani po zvýšení podle odstavce 1 převyšovat patnáct let.

Nápravné opatření

§ 43

[¹] Trest nápravného opatření může soud uložit pouze v případě, že tento zákon ve zvláštní části uložení tohoto trestu dovoluje a jestliže vzhledem k osobě pachatele a možnosti jeho nápravy uložení trestu odnětí svobody k dosažení účelu trestu není třeba.

[²] Nápravné opatření nelze uložit, je-li pachatel trvale práce neschopný, nebo jsou-li tu jiné okolnosti, které brání výkonu tohoto trestu.

§ 44

[¹] Trest nápravného opatření může soud uložit v trvání od dvou měsíců do jednoho roku.

[²] Nápravné opatření se vykonává na svobodě. Odsouzený je povinen po dobu trestu vykonávat práci za podmínek stanovených soudem podle odstavce 3 a 4.

[³] Z odměny za práci náležející odsouzenému připadá 10 až 25 % státu; výši srážek určí soud.

[⁴] Z důležitých důvodů může soud nařídít na dobu výkonu trestu i změnu zaměstnání pachatele v tom směru, aby vykonával práci méně odpovědnou, nebo na jiném pracovišti; v tom případě soud zároveň stanoví zásady pro určení druhu, způsobu a místa jeho zaměstnání. Soud může uložit pa-

chateli na dobu trestu i jiná přiměřená omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka.

§ 45

[¹] Do doby výkonu nápravného opatření se nezapočítává doba, po kterou odsouzený z jakéhokoliv důvodu nepracoval.

[²] Jestliže odsouzený v době po odsouzení až do skončení výkonu nápravného opatření nevedl řádný život pracujícího člověka nebo nevyhověl uloženým podmínkám, přemění soud trest nápravného opatření nebo jeho zbytek v trest odnětí svobody a rozhodne zároveň o způsobu výkonu trestu; přitom dva dny nevykonaného nápravného opatření se počítají za jeden den odnětí svobody.

[³] Byl-li trest nápravného opatření vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

§ 46

**Ztráta čestných titulů
a vyznamenání**

[¹] Soud může uložit trest ztráty čestných titulů a vyznamenání, odsuzuje-li pachatele za úmyslný trestný čin spáchaný z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky nebo z jiné zvláště zavržitelné pohnutky k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nejméně na dvě léta.

[²] Ztráta čestných titulů a vyznamenání záleží v tom, že odsouzený ztrácí československá vyznamenání, čestná uznání, vědecké a umělecké hodnosti a jiné čestné tituly, jakož i právo nosit cizozemská vyznamenání a užívat cizozemských čestných titulů.

Ztráta vojenské hodnosti

§ 47

[¹] Soud může uložit trest ztráty vojenské hodnosti, odsuzuje-li pachatele za úmyslný trestný čin spáchaný ze zvláště zavržitelné pohnutky k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nejméně na dvě léta.

[²] Vojenský soud může uložit tento trest též vedle kratšího nepodmíněného trestu odnětí svobody, jestliže to vzhledem k povaze spáchaného trestného činu vyžaduje kázeň a pořádek v ozbrojených silách nebo v ozbrojeném sboru.

§ 48

Ztráta vojenské hodnosti záleží v tom, že se odsouzenému snižuje hodnost ve vojsku na hodnost vojína a odmíná se mu jeho hodnost v ozbrojeném sboru, jehož příslušníci podléhají pravomocí vojenských soudů.

Z á k a z č i n n o s t í

§ 49

[¹] Soud může uložit trest zákazu činnosti na jeden rok až pět let, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s touto činností.

[²] Trest zákazu činnosti jako trest samostatný může soud uložit pouze v případě, že tento zákon ve zvláštní části uložení tohoto trestu dovoluje a jestliže vzhledem k povaze spáchaného trestného činu a možnosti nápravy pachatele uložení jiného trestu k dosažení účelu trestu není třeba.

[³] Je-li trest zákazu činnosti uložen vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody, doba výkonu trestu odnětí svobody se do doby výkonu zákazu činnosti nezapočítává.

§ 50

[¹] Trest zákazu činnosti záleží v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje výkon určitého zaměstnání, povolání nebo funkce nebo takové činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení.

[²] Byl-li trest zákazu činnosti vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

P r o p a d n u t í m a j e t k u

§ 51

[¹] Soud může vzhledem k okolnostem spáchaného trestného činu a poměrům pachatele uložit trest propadnutí majetku, odsuzuje-li pachatele k trestu smrti anebo odsuzuje-li jej k nepodmíněnému trestu odnětí svobody

a) za úmyslný trestný čin spáchaný z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky, nebo

b) za závažný úmyslný trestný čin, jímž pachatel získal nebo se snažil získat majetkový prospěch.

[²] Bez podmínek odstavce 1 může soud uložit trest propadnutí majetku pouze v případě, že tento zákon ve zvláštní části uložení tohoto trestu dovoluje; jako samostatný trest může být trest propadnutí majetku uložen, jestliže vzhledem k povaze spáchaného trestného činu a k osobě pachatele uložení jiného trestu k dosažení účelu trestu není třeba.

§ 52

[¹] Propadnutí majetku postihuje celý majetek odsouzeného nebo tu jeho část, kterou soud určí; propadnutí se však nevztahuje na prostředky nebo věci, jichž je nezbytně třeba k uspokojení životních potřeb odsouzeného nebo osob, o jejichž výživu nebo výchovu je odsouzený podle zákona povinen pečovat.

[²] Výrokem o propadnutí majetku zaniká zákonné společenství majetkové.

[³] Vlastníkem propadlého majetku se stává stát.

P e n ě ž í t ý t r e s t

§ 53

[¹] Peněžitý trest ve výměře od 500 Kčs do 50 000 Kčs může soud uložit, jestliže pachatel úmyslnou trestnou činností získal nebo se snažil získat majetkový prospěch.

[²] Bez podmínek odstavce 1 může soud uložit peněžitý trest pouze v případě, že tento zákon ve zvláštní části uložení tohoto trestu dovoluje; jako samostatný trest může být peněžitý trest uložen, jestliže vzhledem k povaze spáchaného trestného činu a možnosti nápravy pachatele uložení jiného trestu k dosažení účelu trestu není třeba.

§ 54

[¹] Při výměře peněžitého trestu přihlédne soud k osobním a majetkovým poměrům pachatele; peněžitý trest neuloží, je-li zřejmé, že by byl nedobytný.

[²] Vydobytá částka peněžitého trestu připadá státu.

[³] Ukládá-li soud peněžitý trest, stanoví pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, náhradní trest odnětí svobody až na jeden rok. Náhradní trest nesmí však ani spolu s uloženým trestem odnětí svobody přesahovat horní hranici trestní sazby.

P r o p a d n u t í v ě c í

§ 55

[¹] Soud může uložit trest propadnutí věci,

a) které bylo užito k spáchaní trestného činu,

b) která byla k spáchaní trestného činu určena,

c) kterou pachatel získal trestným činem nebo jako odměnu za něj, nebo

d) kterou pachatel nabyl za věc uvedenou pod písm. c).

[²] Trest propadnutí věci může soud uložit, jen jde-li o věc náležející pachateli.

[³] Vlastníkem propadlé věci se stává stát.

§ 56

Trest propadnutí věci může soud uložit jako trest samostatný pouze v případě, že tento zákon ve zvláštní části uložení tohoto trestu dovoluje a jestliže vzhledem k povaze spáchaného trestného činu a možnosti nápravy pachatele uložení jiného trestu k dosažení účelu trestu není třeba.

§ 57

Vyhoštění

Soud může uložit pachateli, který není československým občanem, trest vyhoštění z území republiky jako trest samostatný nebo vedle jiného trestu, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, anebo jiný obecný zájem.

§ 57a

Zákaz pobytu

[1] Soud může uložit trest zákazu pobytu na jeden rok až pět let, jestliže za úmyslný trestný čin nebo přečin odsuzuje pachatele, který se vyhýbá poctivé práci a nemá trvalý pobyt v místě nebo obvodě, na který se trest má vztahovat, vyžaduje-li to se zřetelem na místo činu ochrana bezpečností státu, vnitřního pořádku, ochrana rodiny, zdraví, mravnosti nebo majetku.

[2] Trest zákazu pobytu může být uložen jako samostatný trest, jestliže vzhledem k povaze spáchaného trestného činu nebo přečinu a možnosti nápravy pachatele uložení jiného trestu k dosažení jeho účelu není třeba.

[3] Soud může uložit pachateli na dobu výkonu tohoto trestu přiměřená omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka.

[4] Je-li trest zákazu pobytu uložen vedle podmíněného trestu odnětí svobody, doba výkonu trestu odnětí svobody se do doby zákazu pobytu nezapočítává; opatření podle odstavce 3 učiní soud až po odpykání trestu odnětí svobody nebo při jeho přerušení nebo při podmíněném propuštění.

[5] Trest zákazu pobytu záleží v tom, že se odsouzený nesmí po dobu výkonu tohoto trestu zdržovat na určitém místě nebo v určitém obvodu; k přechodnému pobytu na takovém místě nebo v takovém obvodu v nutné osobní záležitosti je třeba povolení.

Oddíl čtvrtý

Podmíněné odsouzení, podmíněné propuštění a upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti

Podmíněné odsouzení

§ 58

[1] Soud může podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího dvě léta,

a) jestliže vzhledem k osobě pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, v kterém žije a pracuje, a k okolnostem případu má důvodně za to, že účelu trestu bude dosaženo i bez jeho výkonu, nebo

b) jestliže přijme záruku nabídnutou společenskou organizací za nápravu pachatele a jestliže vzhledem k výchovné síle kolektivu má důvodně za to, že účelu trestu bude dosaženo i bez jeho výkonu.

[2] Povolení podmíněného odkladu výkonu trestu odnětí svobody se netýká výkonu ostatních trestů uložených vedle tohoto trestu.

§ 59

[1] Při podmíněném odsouzení stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až pět let; zkušební doba počíná právní mocí rozsudku.

[2] Podmíněně odsouzenému může soud uložit přiměřená omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka; zpravidla mu má též uložit, aby podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil.

[3] Doba, po kterou podmíněně odsouzený vedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka a vyhověl uloženým podmínkám, započítává se do zkušební doby nově stanovené při podmíněném odsouzení pro týž skutek nebo do zkušební doby stanovené při uložení úhrnného nebo souhrnného trestu.

§ 60

[1] Jestliže podmíněně odsouzený vedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka a vyhověl uloženým podmínkám, vysloví soud, že se osvědčil; jinak rozhodne, a to popřípadě již během zkušební doby, že se trest vykoná.

[2] Odvolala-li společenská organizace záruku za nápravu podmíněně odsouzeného, přezkoumá soud jeho chování během zkušební doby, a shledá-li, že podmíněně odsouzení neplní své poslání, rozhodne, že se trest vykoná; jinak podmíněně odsouzení ponechá v platnosti.

[3] Neučinil-li soud do roka od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle odstavce 1, aniž na tom měl podmíněně odsouzený vinu, má se za to, že se podmíněně odsouzený osvědčil.

[4] Bylo-li vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil, anebo má-li se za to, že se osvědčil (odstavec 3), hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

[5] Rozhodne-li soud podle odstavce 1 nebo 2, že se trest vykoná, rozhodne zároveň o způsobu výkonu trestu.

Podmíněné propuštění a podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu

§ 61

(1) Po výkonu poloviny uloženého nebo podle rozhodnutí presidenta republiky zmírněného trestu odnětí svobody může soud odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený ve výkonu trestu svým vzorným chováním a poctivým poměrem k práci prokázal zlepšení a

- a) může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život pracujícího člověka, nebo
- b) soud přijme záruku nabídnutou společenskou organizací za dovršení nápravy odsouzeného.

(2) Při rozhodování o podmíněném propuštění přihledne soud též k závažnosti spáchaného trestného činu, jakož i k tomu, do které nápravně výchovné skupiny je odsouzený zařazen.

(3) Po výkonu poloviny trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu může soud podmíněně upustit od výkonu jeho zbytku, jestliže odsouzený v době výkonu trestu vzorným plněním svých povinností v zaměstnání nebo v povolání a způsobem svého života prokázal, že dalšího výkonu tohoto trestu není třeba, anebo jestliže soud přijme záruku nabídnutou společenskou organizací za dovršení nápravy odsouzeného.

§ 62

Osoba odsouzená za trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105) nebo některý obdobný trestný čin proti státu světové socialistické soustavy, dále za trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 3, válečné zrady (§ 114), spekulace podle § 117 odst. 2, 3, rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 3, 4, obecného ohrožení podle § 179 odst. 2, 3, ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku podle § 180a, zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 180c odst. 2, vraždy (§ 219), loupeže podle § 234 odst. 2, 3, znásilnění podle § 241 odst. 2, 3, pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 3, 4, genocidia (§ 259), nebo zběhnutí do ciziny podle § 283 odst. 2 a 3, jakož i zvlášť nebezpečný recidivista (§ 41) mohou být podmíněně propuštěni až po výkonu dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody.

§ 63

(1) Při podmíněném propuštění stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až sedm let; zkušební doba počíná podmíněným propuštěním odsouzeného.

(2) Při podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu soud stanoví zkušební dobu až na dvě léta; zkušební doba počíná právní mocí rozhodnutí o tomto upuštění.

(3) Podmíněně propuštěnému může soud uložit přiměřená omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka; může mu též uložit, aby podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil.

§ 64

(1) Jestliže podmíněně propuštěný nebo odsouzený, u něhož se podmíněně upustilo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu, vedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka a vyhověl uloženým podmínkám, vysloví soud, že se osvědčil; jinak rozhodne, a to popřípadě již během zkušební doby, že se zbytek trestu vykoná.

(2) Vyslovil-li soud, že se podmíněně propuštěný nebo odsouzený, u něhož se podmíněně upustilo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu, osvědčil, má se za to, že trest byl vykonán dnem, kdy byl podmíněně propuštěn nebo kdy nabylo právní moci rozhodnutí, že se podmíněně upouští od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu.

(3) U podmíněně propuštěného nebo u odsouzeného, u něhož se podmíněně upustilo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu, se má za to, že trest byl vykonán dnem, kdy došlo k podmíněnému propuštění nebo kdy nabylo právní moci rozhodnutí, že se podmíněně upouští od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu, také tehdy, neučinil-li soud bez jeho viny do roka od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle odstavce 1.

(4) Opětovně podmíněně propuštění z výkonu téhož trestu je možné po výkonu poloviny zbytku trestu a v případech uvedených v § 62 po výkonu dvou třetin zbytku trestu.

(5) Odvolala-li společenská organizace záruku za dovršení nápravy odsouzeného, přezkoumá soud jeho chování během zkušební doby, a sledá-li, že podmíněně propuštění nebo podmíněně upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu neplní své poslání, rozhodne, že se zbytek trestu vykoná; jinak podmíněně propuštění nebo podmíněně upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu ponechá v platnosti.

HLAVA PÁTÁ

ZÁNİK TRESTNOSTI A TRESTU

§ 65

Zánik nebezpečnosti trestného činu pro společnost

Trestnost činu, který byl v době spáchání pro společnost nebezpečný, zaniká, jestliže vzhledem k změně situace anebo vzhledem k osobě pachatele

pominula nebezpečnost trestného činu pro společnost.

§ 66

Účinná lítost

Trestnost vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), podvracení republiky (§ 98), poškozování státu světové socialistické soustavy (§ 99), vyzvědačství (§ 105), ohrožení státního tajemství (§ 106 a 107), vyzvědačství a ohrožení státního tajemství ke škodě státu světové socialistické soustavy (§ 108), ohrožení hospodářského tajemství (§ 122), porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 124), ohrožení devizového hospodářství (§ 146 a 147), zkrácení daně (§ 148), vzpoury vězňů (§ 172), ohrožení služebního tajemství (§ 173), obecného ohrožení (§ 179 a 180), poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení (§ 182 až 184), šíření nakažlivé choroby (§ 189 až 192), ohrožování zdraví závažnými potravinami a jinými potřebami (§ 193 a 194), genocidia (§ 259) a používání zakázaného bojového prostředku (§ 262) zaniká, jestliže pachatel dobrovolně

- a) škodlivý následek trestného činu zamezil nebo napravil, nebo
- b) učinil o trestném činu oznámení v době, kdy škodlivému následku trestného činu mohlo být ještě zabráněno. Oznámení je nutno učinit prokurátoru nebo bezpečnostnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení veliteli nebo náčelníku.

Promlčení trestního stíhání

§ 67

(¹) Trestnost činu zaniká uplynutím promlčecí doby,¹⁾ jež činí

- a) dvacet let, jde-li o trestný čin, za který tento zákon ve zvláštní části dovoluje uložení trestu smrti,
- b) deset let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně deset let,
- c) pět let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně tři léta,
- d) tři léta u ostatních trestných činů.

(²) Do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou nebylo možno pachatele postavit před soud pro zákonnou překážku, ani doba, po kterou se zdržoval v cizině.

(³) Promlčení trestního stíhání se přerušuje

- a) sdělením nebo vznesením obvinění pro trestný čin, o jehož promlčení jde, jakož i po něm následujícími úkony vyhledávacího orgánu, vyše-

třovatele, prokurátora nebo soudu směřujícími k trestnímu stíhání pachatele, nebo

- b) spáchal-li pachatel v promlčecí době trestný čin nový, na který tento zákon stanoví trest stejný nebo přísnější.

(⁴) Přerušením promlčení počíná nová promlčecí doba.

§ 67a

Uplynutím promlčecí doby nezaniká trestnost

- a) trestných činů uvedených v hlavě desáté, s výjimkou trestného činu podle § 201,
- b) trestného činu teroru (§ 93), obecného ohrožení (§ 179 odst. 2, odst. 3 písm. a)], vraždy (§ 219), ublížení na zdraví (§ 221 odst. 2 písm. b), odst. 3 a odst. 4, § 222], omezování osobní svobody (§ 231 odst. 3), zbavení osobní svobody (§ 232), zavlčení do ciziny (§ 233) a porušování domovní svobody (§ 238 odst. 2), pokud byly spáchány za takových okolností, že zakládají válečný zločin nebo zločin proti lidskosti podle předpisů mezinárodního práva,
- c) trestného činu podle § 1 zákona ze dne 20. prosince 1950 č. 165 Sb., na ochranu míru.

Promlčení výkonu trestu

§ 68

(¹) Uložený trest nelze vykonat po uplynutí promlčecí doby,¹⁾ jež činí

- a) dvacet let, jde-li o odsouzení k trestu smrti nebo k trestu odnětí svobody převyšujícímu patnáct let,
- b) patnáct let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu deset let,
- c) deset let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody nejméně na pět let,
- d) pět let při odsouzení k jinému trestu.

(²) Promlčecí doba počíná právní mocí rozsudku a při podmíněném odsouzení právní mocí rozhodnutí, že se trest vykoná. Do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou nebylo možno trest vykonat proto, že se odsouzený zdržoval neoprávněně v cizině, nebo byl na něm vykonáván jiný trest odnětí svobody. Pokud jde o zákaz činnosti, peněžitý trest a vyhoštění, do promlčecí doby se nezapočítává též doba, po kterou byl na odsouzeném vykonáván trest odnětí svobody.

(³) Promlčení výkonu trestu se přerušuje,

- a) učinil-li soud opatření směřující k výkonu trestu, o jehož promlčení jde, nebo
- b) spáchal-li odsouzený v promlčecí době trestný čin nový, na který tento zákon stanoví trest stejný nebo přísnější.

¹⁾ Viz však zákon č. 184/1964 Sb.

[4] Přerušením promlčení počíná nová promlčecí doba.

§ 68a

Výkon trestu uloženého pro trestné činy uvedené v § 67a se nepromlčuje.

Zahlázení odsouzení

§ 69

[1] Soud zahladí odsouzení, vedl-li odsouzený po výkonu nebo prominutí trestu anebo po promlčení jeho výkonu řádný život pracujícího člověka nepřetržitě po dobu nejméně

- a) deseti let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu pět let,
- b) pěti let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu jeden rok,
- c) tří let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody nepřevyšujícímu jeden rok,
- d) jednoho roku, jde-li o odsouzení k peněžitému trestu nebo k propadnutí věci.

[2] Jde-li o odsouzení k ztrátě čestných titulů a vyznamenání, k ztrátě vojenské hodnosti nebo propadnutí majetku, řídí se doba uvedená v odstavci 1 podle délky trestu odnětí svobody, vedle něhož byl uvedený trest uložen.

[3] Jestliže odsouzený prokázal po výkonu nebo prominutí trestu anebo promlčení jeho výkonu svým vzorným chováním a poctivým poměrem k práci, že se napravil, může soud zahladit odsouzení na žádost společenské organizace nebo odsouzeného i před uplynutím doby uvedené v odstavci 1.

[4] Doba uvedená v odstavci 1 se v případě, že se u podmíněně propuštěného má za to, že trest byl vykonán dnem, kdy odsouzený byl podmíněně propuštěn, řídí délkou skutečného výkonu trestu; v případě, že trest byl zmírněn rozhodnutím presidenta republiky, řídí se délkou trestu takto zmírněného.

§ 70

[1] Bylo-li odsouzení zahlázeno, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

[2] Bylo-li pachateli uloženo více trestů vedle sebe, nelze odsouzení zahladit, dokud neuplyne doba pro zahlázení toho trestu, k jehož zahlázení tento zákon stanoví dobu nejdelší.

[3] Ustanovení odstavce 2 se užije přiměřeně též na případ, že pachateli bylo uloženo vedle sebe více trestů, stran kterých může podle tohoto zákona nastat účinek, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen (§ 39 odst. 3, § 45 odst. 3, § 50 odst. 2 a § 60 odst. 4).

HLAVA ŠESTÁ

OCHRANNÁ OPATŘENÍ

§ 71

Druhy ochranných opatření

[1] Ochrannými opatřeními jsou ochranný dohled, ochranné léčení, ochranná výchova a zabrání věci.

[2] Ochrannou výchovu lze uložit jen mladistvému. Mladistvému nelze uložit ochranný dohled.

[3] Ochranný dohled je upraven zvláštním zákonem.

§ 72

Ochranné léčení

[1] Soud uloží ochranné léčení v případě uvedeném v § 25 a § 32 odst. 2, nebo jestliže pachatel činu jinak trestného není pro nepřičetnost trestně odpovědný a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný.

[2] Soud tak může učinit též tehdy, jestliže

- a) pachatel trestný čin spáchal ve stavu zmenšené přičetnosti a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný, nebo
- b) pachatel, který se oddává nadměrnému požívání alkoholických nápojů nebo omamných prostředků, spáchal trestný čin v opilosti nebo v jiném podobném opojení nebo v souvislosti s požíváním alkoholu nebo omamných prostředků.

[3] Ochranné léčení může soud uložit i vedle trestu, anebo při upuštění od potrestání.

[4] Ochranné léčení se vykonává zpravidla v léčebném ústavě. Lze-li však vzhledem k povaze choroby a léčebným možnostem očekávat, že účel léčení splní i léčení ambulantní, může soud nařídit tento způsob léčby, popřípadě ústavní léčení změnit dodatečně v léčení ambulantní, nebo naopak. Ochranné léčení lze též vykonávat během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu.

[5] Ochranné léčení potrvá, dokud to vyžaduje jeho účel. O propuštění z ochranného léčení rozhoduje soud.

[6] Od výkonu ochranného léčení soud upustí, pomínou-li před jeho započítím okolnosti, pro něž bylo uloženo.

§ 73

Zabrání věci

[1] Nebyl-li uložen trest propadnutí věci uvedený v § 55 odst. 1, může soud uložit, že se taková věc zabírá,

- a) náleží-li pachateli, kterého nelze stíhat nebo odsoudit,

- b) náleží-li pachatel, od jehož potrestání soud upustil, nebo
- c) vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě jiný obdobný obecný zájem.
- [2] Vlastníkem zabrané věci se stává stát.

HLAVA SEDMÁ

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O STÍHÁNÍ MLADISTVÝCH

§ 74

Obecné ustanovení

[1] Při trestání osoby, která v době spáchání trestného činu dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku (mladistvý), přihlídně soud k zvláštní péči, kterou socialistická společnost věnuje mládeži.

[2] Pokud tato hlava neobsahuje ustanovení zvláštní, užije se na mladistvého ostatních ustanovení tohoto zákona.

§ 75

Trestní odpovědnost

Čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně, není trestným činem, jestliže je spáchán mladistvým a stupeň jeho nebezpečnosti pro společnost je malý.

§ 76

Účel trestu

Účelem trestu u mladistvého je především vychovat ho v řádného pracujícího člověka, a to se zřetelem k jeho osobním vlastnostem, k jeho rodinné výchově a k prostředí, z něhož pochází.

§ 77

Upuštění od potrestání

[1] Upustil-li soud od potrestání mladistvého, může požádat společenskou organizaci, i když nenabídla záruku za jeho nápravu, aby pomáhala vytvářet podmínky pro to, aby mladistvý žil řádným životem pracujícího člověka.

[2] Soud může upustit od potrestání mladistvého také tehdy, má-li za to, že ochranná výchova [§ 84], kterou zároveň ukládá, zajistí nápravu mladistvého lépe než trest.

Ukládání trestu

§ 78

Mladistvému může soud uložit pouze tresty odnětí svobody a propadnutí věci, a je-li výdělečně činný, také nápravné opatření nebo peněžitý trest.

§ 79

[1] Trestní sazby odnětí svobody stanovené v tomto zákoně se u mladistvých snižují na polovinu, přičemž však horní hranice trestní sazby nesmí převyšovat pět let a dolní hranice jeden rok.

[2] V případě, že mladistvý spáchal trestný čin, za který tento zákon ve zvláštní části dovoluje uložení trestu smrti, a že stupeň nebezpečnosti takového trestného činu pro společnost vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu provedení činu nebo k zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému následku je mimořádně vysoký, může mu soud uložit trest odnětí svobody na pět až deset let, má-li za to, že by trest v rozmezí naznačeném v odstavci 1 k dosažení účelu trestu nepostačoval.

[3] Soud může uložit trest odnětí svobody na pět až deset let mladistvému též tehdy, jestliže spáchal jako voják za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace trestný čin, za který tento zákon ve zvláštní části dovoluje uložení trestu smrti, a takovým trestným činem byly zmařeny nebo podstatně ohroženy bojové akce nebo zvýšenou měrou ohrožena kázeň nebo pořádek v ozbrojených silách nebo v ozbrojeném sboru, a jestliže soud má za to, že by trest v rozmezí naznačeném v odstavci 1 k dosažení účelu trestu nepostačoval.

§ 80

Úhrnný a souhrnný trest

Ukládá-li soud úhrnný nebo souhrnný trest pachatel, který spáchal trestné činy jednak před tím, než překročil osmnáctý rok svého věku, jednak po tom, co tento rok dovršil, postupuje podle ustanovení § 35, popřípadě § 37, přičemž se hranice trestních sazeb u trestných činů spáchaných před tím, než překročil osmnáctý rok, posuzují podle ustanovení § 79.

§ 81

Výkon trestu odnětí svobody

[1] Trest odnětí svobody se u osob, které nepřekročily osmnáctý rok svého věku, vykonává v nápravně výchovných ústavech pro mladistvé.

[2] Soud může rozhodnout, že v takových ústavech se vykoná trest i u mladistvého, který již překročil osmnáctý rok svého věku; přitom přihlídně zejména k délce trestu a ke stupni a povaze narušení mladistvého.

§ 82

Podmíněné odsouzení

[1] Při podmíněném odsouzení mladistvého stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až tři léta.

[²] Nedovršil-li mladistvý, který byl podmíněně odsouzen, v době, kdy zavinil příčinu k výkonu trestu, dvacátý rok svého věku, může soud vzhledem k výjimečným okolnostem případu podmíněně odsouzení ponechat v platnosti. Přitom může zkušební dobu přiměřeně prodloužit, ne však o více než dvě léta.

§ 83 -- zrušen

Ochranná výchova

§ 84

[¹] Odsuzuje-li soud mladistvého, může mu uložit ochrannou výchovu, pokud

- a) o výchovu mladistvého není náležitě postaráno,
- b) dosavadní výchova mladistvého byla zanedbána, nebo
- c) vyžaduje to prostředí, v němž mladistvý žije.

[²] Ochrannou výchovu nelze uložit, jde-li o vojáka.

§ 85

[¹] Ochranná výchova se vykonává ve zvláštních výchovných zařízeních; vyžaduje-li to však zdravotní stav chovance, vykonává se v léčebném ústavu.

[²] Ve výkonu ochranné výchovy je nutno řádným pedagogickým vedením zabezpečit přípravu chovance na jeho budoucí povolání.

[³] Ochranná výchova potrvá, dokud to vyžaduje její účel, nejdéle však do dovršení osmnáctého roku věku chovance; vyžaduje-li to zájem chovance, může jí soud prodloužit do dovršení jeho devatenáctého roku.

[⁴] Od výkonu ochranné výchovy soud upustí, pominou-li před jejím započítáním okolnosti, pro něž byla uložena.

[⁵] Jestliže převýchova mladistvého pokročila do té míry, že lze očekávat, že i bez omezení, jimž je podroben ve výchovném zařízení, se bude řádně chovat a pracovat, avšak dosud nepominuly všechny okolnosti, pro něž byla ochranná výchova uložena, může soud mladistvého podmíněně umístit mimo výchovné zařízení.

[⁶] Nesplní-li mladistvý očekávání, že i mimo výchovné zařízení se bude řádně chovat a pracovat, soud podmíněně umístění mimo výchovné zařízení zruší a rozhodne, že se ve výkonu ochranné výchovy pokračuje ve výchovném zařízení.

§ 86

Spáchala-li osoba, která dovršila dvanáctý rok svého věku a je mladší než patnáct let, některý čin, za který tento zákon ve zvláštní části dovoluje uložení trestu smrti, uloží soud v občanskoprávním řízení její ochrannou výchovu; soud tak může učinit též tehdy, jestliže je to nutné k zajištění řádné výchovy osoby mladší než patnáct let, která spáchala čin, který by jinak byl trestným činem.

§ 87

Zahlázení odsouzení

[¹] O tom, zda se odsouzení mladistvého zahazuje, rozhodne soud, přihlížeje k chování mladistvého ve výkonu trestu odnětí svobody, po výkonu tohoto trestu. Byl-li trest podle rozhodnutí prezidenta republiky zmírněn, soud takto postupuje poté, co mladistvý byl po výkonu zmírněného trestu propuštěn na svobodu.

[²] Odsouzení mladistvého, jemuž byl uložen pouze peněžitý trest, může soud zahladit již po výkonu tohoto trestu. Bylo-li rozsudkem jako samostatný trest uloženo propadnutí věci, může soud zahladit takové odsouzení mladistvého již po právní moci rozsudku.

[³] Vysloví-li soud, že se podmíněně propuštěný mladistvý ve zkušební době osvědčil, jeho odsouzení zároveň zahladí.

HLAVA OSMÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 88

K okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlídnou jen tehdy, jestliže pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost.

§ 89

[¹] Trestným činem se rozumí jen čin soudně trestný, a pokud z jednotlivého ustanovení nevyplyvá něco jiného, též příprava k trestnému činu, pokus trestného činu, organizátorství, návod a pomoc.

[²] Jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých poměrů povinen.

[³] Trestný čin je spáchán výdělečně, opatruje-li si pachatel soustavnou trestnou činností po delší dobu alespoň zčásti zdroj příjmů.

[⁴] Trestný čin je spáchán veřejně, jestliže je spáchán

- a) obsahem tiskoviny nebo rozšiřovaného spisu filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

b) před více než dvěma osobami současně přítomnými.

[⁵] Trestný čin je spáchán se zbraní, jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu anebo jestliže jí k tomu účelu má u sebe; zbraní se tu rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.

[⁶] Těžkou újmu na zdraví se rozumí jen vážná porucha zdraví nebo vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmu na zdraví

- a) zmrzačení,
- b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti,
- c) ochromení údu,
- d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí,
- e) poškození důležitého orgánu,
- f) zohyždění,
- g) vyvolání potratu,
- h) mučivé útrapy, nebo
- ch) delší dobu trvající porucha zdraví.

[⁷] Osobou blízkou se rozumí příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec a manžel; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké jen tehdy, kdyby újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá právem pocítovala jako újmu vlastní.

[⁸] Veřejným činitelem je volený funkcionář nebo jiný odpovědný pracovník národního výboru, soudu nebo jiného státního orgánu, státní hospodářské, družstevní nebo společenské organizace nebo příslušník ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru, pokud se podílí na plnění úkolů společnosti a státu a používá přitom pravomoci, která mu byla v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů svěřena. K trestní odpovědnosti a ochraně veřejného činitele se podle jednotlivých ustanovení tohoto zákona vyžaduje, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s jeho pravomocí a odpovědností.

[⁹] Státním tajemstvím se rozumí vše, co v důležitém zájmu republiky, zejména v zájmu politickém, vojenském nebo hospodářském, má zůstat utajeno před nepovolanou osobou.

[¹⁰] Hospodářským tajemstvím se rozumí vše, co je důležité pro hospodářskou činnost a v obecném zájmu má zůstat utajeno před nepovolanou osobou.

[¹¹] Služebním tajemstvím se rozumí důležitá skutečnost, která souvisí s činností národního výboru, soudu, ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru nebo jiného státního orgánu, státní hospodář-

ské, družstevní nebo společenské organizace a v obecném zájmu má zůstat utajena před nepovolanou osobou.

[¹²] Kde tento zákon spojuje s uplynutím určité doby nějaký účinek, nezapočítává se do ní den, kdy nastala událost určující její začátek.

§ 90

[¹] Jestliže k spáchání trestného činu tento zákon vyžaduje zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení pachatele, může být pachatelem nebo spolupachatelem trestného činu pouze osoba, která má požadovanou vlastnost, způsobilost nebo postavení. Pachatelem nebo spolupachatelem trestného činu vojenského podle hlavy dvanácté zvláštní části tohoto zákona může být jen voják.

[²] Organizátorem, návodcem nebo pomocníkem trestného činu uvedeného v odstavci 1 může být i osoba, která nemá vlastnost, způsobilost nebo postavení tam vyžadované.

[³] Kde se v tomto zákoně mluví o vojáku, rozumí se jím

- a) voják v činné službě,
- b) osoba, která se povoláním k zvláštní službě stala příslušníkem ozbrojených sil,
- c) příslušník vojensky organizovaného nebo jiného sboru, jehož příslušníci podléhají podle zvláštních zákonů ustanovením o trestných činech vojenských, je-li v činné službě,
- d) voják nebo příslušník sboru uvedeného pod písm. c) mimo činnou službu, je-li ve služebním stejnokroji, nebo
- e) válečný zajatec.

[⁴] Kde se v tomto zákoně mluví o vojenské službě nebo o vojenské povinnosti, rozumí se tím služba nebo povinnost osob uvedených v odstavci 3.

ČÁST DRUHÁ ZVLÁŠTNÍ ČÁST HLAVA PRVNÍ

TRESTNÉ ČINY PROTI REPUBLICE

Oddíl první

Trestné činy proti základům republiky

§ 91

Vlastizrada

Československý občan, který ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem spáchá trestný čin rozvracení republiky, teroru, záškodnictví nebo sabotáže, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 92

Rozvracení republiky

(1) Kdo v úmyslu rozvracet socialistické společenské a státní zřízení, územní celistvost nebo obranyschopnost republiky anebo zničit její samostatnost

a) účastní se násilných akcí nebo hromadných nepokojů proti republice, jejím orgánům nebo společenským organizacím pracujících, nebo

b) provádí jinou zvlášť nebezpečnou činnost proti základům republiky nebo jejím důležitým mezinárodním zájmům,

bude potrestán odnětím svobody na osm až dvanáct let.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt,

c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo

d) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

Terror

§ 93

Kdo v úmyslu poškodit socialistické společenské a státní zřízení republiky jiného úmyslně usmrtí nebo se o to pokusí, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 94

(1) Kdo v úmyslu odstrašit jiného od aktivní účasti na plnění úkolů socialistické společnosti nebo mu takovou činnost znemožnit někomu ublíží na zdraví, způsobí škodu nebo jinou závažnou újmu anebo se o to pokusí, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) pokusí-li se takovým činem způsobit těžkou újmu na zdraví,

c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo

d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt,

b) ohrozí-li takovým činem život více osob,

c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu, nebo

d) spáchá-li některý z činů uvedených v odstavci 2 za branné pohotovosti státu.

Záškodnictví

§ 95

(1) Kdo v úmyslu poškodit socialistické společenské a státní zřízení nebo obranyschopnost republiky

a) vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání (obecné nebezpečí), nebo

b) obecné nebezpečí zvýší anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění,

bude potrestán odnětím svobody na pět až dvanáct let.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt,

c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo

d) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 96

(1) Kdo v úmyslu uvedeném v § 95 odst. 1 cizí nebo vlastní věc zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

§ 97

Sabotáž

(1) Kdo v úmyslu poškodit socialistické společenské a státní zřízení nebo obranyschopnost republiky zneužije svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce nebo se dopustí jiného jednání k tomu, aby

a) mařil nebo ztěžoval plnění důležitého úkolu státního orgánu, ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru, hospodářské nebo společenské organizace nebo jiné instituce, nebo

b) způsobil v činnosti takového orgánu anebo takové organizace nebo instituce poruchu nebo jinou závažnou škodu,

bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

[²] Odnětím svobody na osm až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo

b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

[³] Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt,

b) způsobil-li takovým činem škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo

c) zorganizuje-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 98

Podvracení republiky

[1] Kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky provádí podvratnou činnost proti jejímu společenskému a státnímu zřízení, proti její územní celistvosti, obranyschopnosti nebo samostatnosti anebo proti jejím mezinárodním zájmům, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

[²] Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem,

b) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 99

Poškozování státu světové socialistické soustavy

Kdo spáchá některý z trestných činů uvedených v § 92 až 98 namířený proti některému státu světové socialistické soustavy, bude potrestán tresty stanovenými v oněch ustanoveních.

§ 100

Pobuřování

[1] Kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky nejméně dvě osoby pobuřuje

a) proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky,

b) proti její územní celistvosti, obranyschopnosti nebo samostatnosti, nebo

c) proti spojeneckým nebo přátelským vztahům republiky k jiným státům,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

[²] Stejně bude potrestán, kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky umožní nebo usnadní šíření pobuřovacího projevu uvedeného v odstavci 1.

[³] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem, nebo

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 za branné pohotovosti státu.

§ 101

Zneužívání náboženské funkce

Kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky zneužije své náboženské funkce v úmyslu nepřiznivě ovlivňovat věci obecného zájmu, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Hanobení republiky a jejího představitele

§ 102

Kdo veřejně hanobí republiku, Federální shromáždění Československé socialistické republiky, Českou národní radu, Slovenskou národní radu nebo jejich předsednictva anebo vlády, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

§ 103

Kdo snižuje vážnost presidenta republiky, nebo

kdo veřejně hanobí jiného čelného představitele republiky pro výkon jeho pravomoci nebo vůbec pro jeho činnost v životě politickém,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

§ 104

Hanobení státu
světové socialistické soustavy
a jeho představitele

Kdo veřejně hanobí některý stát světové socialistické soustavy nebo jeho čelného představitele, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

Oddíl druhý

Trestné činy proti bezpečnosti
republiky

§ 105

Vyzvědačství

^[1] Kdo vyzvídá státní tajemství s cílem vyrazit je cizí moci,

kdo s takovým cílem sbírá údaje obsahující státní tajemství, nebo

kdo státní tajemství cizí moci úmyslně vyrazí,

bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let.

^[2] Stejně bude potrestán, kdo umožní nebo usnadní činnost pachatelů činu uvedeného v odstavci 1 nebo organizací, jejichž cílem je vyzvídání státního tajemství.

^[3] Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizace, jejímž cílem je vyzvídání státního tajemství,
- b) spáchá-li takový čin, ačkoli mu bylo uchovávaní státního tajemství zvlášť uloženo,
- c) spáchá-li takový čin výdělečně nebo ve značném rozsahu,
- d) týká-li se takový čin státního tajemství zvlášť důležitého, nebo
- e) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

Ohrožení státního tajemství

§ 106

^[1] Kdo vyzvídá státní tajemství s cílem vyrazit je nepovolané osobě,

kdo s takovým cílem sbírá údaje obsahující státní tajemství, nebo

kdo státní tajemství nepovolané osobě úmyslně vyrazí,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

^[2] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) týká-li se čin uvedený v odstavci 1 státního tajemství zvlášť důležitého,
- b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu, nebo
- c) vyrazí-li nepovolané osobě úmyslně státní tajemství, jehož uchovávaní mu bylo zvlášť uloženo.

§ 107

^[1] Kdo z nedbalosti způsobí vyrazení státního tajemství nepovolané osobě, anebo ztrátu listiny nebo věci obsahující státní tajemství, ačkoli

- a) je podle svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce povinen je uchovávat, nebo
- b) jde o státní tajemství zvlášť důležité,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

^[2] Kdo z nedbalosti způsobí, že se státní tajemství stalo známým v cizině, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

§ 107a

Kdo bez povolení

- a) zhotoví popis, plán, nákres nebo snímek některého zařízení na obranu vlasti,
- b) takovou věc opíše, okreslí nebo ofotografuje anebo dá nebo nechá jinému tak učinit,
- c) takovou věc sobě nebo někomu jinému opatří, nebo
- d) takovou věc uveřejní,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 108

Vyzvědačství a ohrožení státního
tajemství ke škodě státu světové
socialistické soustavy

Kdo spáchá trestný čin vyzvědačství (§ 105) nebo ohrožení státního tajemství (§ 106 a 107) ke škodě některého ze států světové socialistické soustavy, bude potrestán tresty stanovenými v oněch ustanoveních.

§ 109

Opustění republiky

^[1] Kdo bez povolení opustí území republiky, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až

pět let nebo nápravným opatřením nebo propadnutím majetku.

[2] Stejně bude potrestán československý občan, který bez povolení zůstane v cizině.

[3] Odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku bude potrestán, kdo

- a) čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 zorganizuje,
- b) spáchá takový čin, ačkoliv mu bylo zvlášť uloženo uchovávání státního tajemství,
- c) převede přes hranice skupinu osob nebo opětovně převádí osoby, které bez povolení opouštějí území republiky,
- d) spáchá čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 za branné pohotovosti státu.

§ 110

Vniknutí na území republiky

Kdo nejso československým občanem vnikne na území republiky, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 111

Porušování předpisů o mezinárodních letech

Kdo poruší předpisy o mezinárodních letech, zejména tím, že vnikne letadlem na území republiky, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

§ 112

Poškození zájmů republiky v cizině

Československý občan nebo obyvatel republiky bez státní příslušnosti, který poškozuje zájmy republiky tím, že rozšiřuje nebo umožňuje rozšiřovat v cizině nepravdivou zprávu o poměrech v republice, o jejím mezinárodním postavení nebo o její zahraniční politice, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo propadnutím majetku.

Oddíl třetí

Trestné činy proti obraně vlasti

§ 113

Spolupráce s nepřitelem

Kdo za branné pohotovosti státu opatřuje nepříteli prospěch nebo ho jakkoli podporuje, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, odnětím svobody na jeden rok až deset let.

§ 114

Válečná zrada

Československý občan, který za branné pohotovosti státu koná službu v nepřátelském vojsku nebo v nepřátelském ozbrojeném sboru, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 115

Služba v cizím vojsku

[1] Československý občan, který bez povolení koná službu ve vojsku cizí moci nebo v cizím ozbrojeném sboru, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

[2] Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

HLAVA DRUHÁ

TRESTNÉ ČINY HOSPODÁŘSKÉ

Oddíl první

Trestné činy proti hospodářské soustavě

§ 116

Odnětí věci hospodářskému určení

[1] Kdo zabraňuje hospodářskému využití výrobního prostředku většího hospodářského významu, který má ve vlastnictví nebo v držení, tím, že jej zničí, poškodí, učiní neupotřebitelným, zašantročí nebo zatajuje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo propadnutím věci.

[2] Stejně bude potrestán, kdo

- a) způsobem uvedeným v odstavci 1 zabraňuje hospodářskému využití zásob předmětů potřeby většího rozsahu, jež má ve vlastnictví nebo v držení, nebo
- b) takové zásoby hromadí.

[3] Odnětím svobody na jeden rok až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 za branné pohotovosti státu.

§ 117

Spekulace

[1] Kdo si opatří nebo přechovává předměty potřeby ve větším rozsahu nebo předmět větší hodnoty v úmyslu je se ziskem prodat nebo směnit anebo získat jinou výhodu, nebo

kdo takovou činnost zprostředkuje,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin výdělečně, nebo
- c) získá-li takovým činem značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na pět až patnáct let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 vážnou poruchu v zásobování, nebo
- b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 118

Nedovolené podnikání

(1) Kdo neoprávněně provozuje ve větším rozsahu soukromé výrobní nebo jiné výdělečné podnikání, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán

- a) používá-li k činu uvedenému v odstavci 1 jiného jako pracovní síly, nebo
- b) získá-li takovým činem značný prospěch.

§ 119

Neplnění úkolů při provozu soukromého hospodářství

Kdo při provozu soukromého hospodářství nesplní, byť i z nedbalosti, ve větším rozsahu úkoly vyplývající z hospodářského plánu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

§ 120

Zneužívání socialistického podnikání

(1) Kdo zneužije svého zaměstnání nebo jiného obdobného poměru v státní, družstevní nebo jiné socialistické organizaci tím, že ve větším rozsahu provozuje na její úkor nebo pod jejím jménem výrobní nebo jinou výdělečnou činnost k soukromému obohacení, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 značný prospěch,
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo

c) naruší-li takovým činem podstatně plnění úkolu státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace.

§ 121

Poškozování spotřebitele

(1) Kdo ve větším rozsahu poškozuje spotřebitele zejména tím, že předražuje zboží nebo služby, anebo je šidí na jakosti, množství nebo váze zboží, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
- b) získá-li takovým činem značný prospěch.

§ 122

Ohrožení hospodářského tajemství

(1) Kdo vyzvídá hospodářské tajemství v úmyslu vyzradit je nepovolané osobě, nebo

kdo hospodářské tajemství nepovolané osobě úmyslně vyzradí,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo z nedbalosti způsobí, že se hospodářské tajemství stalo známým v cizině.

(3) Kdo hospodářské tajemství vyzvídá v úmyslu vyzradit je do ciziny, nebo

kdo hospodářské tajemství úmyslně do ciziny vyzradí,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 3 značnou škodu.

§ 123

Neoprávněné nakládání s vynálezem

(1) Kdo vynález učiněný v republice přihlásí bez souhlasu československých úřadů v cizině, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Stejně bude potrestán československý občan, který poškodí zájmy republiky tím, že bez souhlasu československých úřadů dá cizinci souhlas k využití vynálezu v cizině.

§ 124

**Porušování předpisů o oběhu zboží
ve styku s cizinou**

[1] Kdo značnou měrou ohrozí obecný zájem tím, že poruší zákaz nebo omezení dovozu, vývozu nebo průvozu zboží, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

[2] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

Oddíl druhý**Trestné činy proti hospodářské
kázni****Narušování řízení,
plánování a kontroly
národního hospodářství**

§ 125

[1] Odpovědný hospodářský pracovník, který v úmyslu zajistit státní, družstevní nebo jiné socialistické organizaci nebo její složce neoprávněné výhody uvede ve výkazu nebo hlášení sloužících k řízení, plánování nebo kontrole národního hospodářství, anebo ke stanovení cen o závažných skutečnostech nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 vážnou poruchu v chodu národního hospodářství nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 126

Odpovědný pracovník, který, byť i z nedbalosti, uvede ve výkazu nebo hlášení sloužících k řízení, plánování nebo kontrole národního hospodářství o závažných skutečnostech nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

§ 127

**Porušování povinností při
nakládání s finančními a hmotnými
prostředky**

[1] Odpovědný hospodářský pracovník, který při hospodaření s finančními nebo hmotnými pro-

středky státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace v úmyslu zajistit takové organizaci nebo její složce neoprávněné výhody poruší závažným způsobem svou povinnost, zejména tím, že ve větším rozsahu neoprávněně vytváří nebo používá finanční fondy nebo rezervy anebo neoprávněně nakládá s hmotnými prostředky, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

[2] Odpovědný hospodářský pracovník, který za práce vykonané ve prospěch státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace poskytne z jejich finančních nebo hmotných prostředků jinému neoprávněné nebo nepřiměřené výhody v úmyslu zajistit plnění úkolů této organizace, bude potrestán, nejde-li zejména vzhledem k nápadnému nepoměru těchto výhod k hodnotě vykonaných prací o čin přísněji trestný, odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

[3] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značnou škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 128

**Dodávka výrobku a prací zvlášť
vadné jakosti**

[1] Odpovědný hospodářský pracovník, který v úmyslu zajistit státní, družstevní nebo jiné socialistické organizaci nebo její složce neoprávněné výhody dá příkaz nebo souhlas k dodání

- a) zvlášť vadného výrobku nebo prací, ač ví, že jich odběratel nemůže použít ke splnění svých úkolů, nebo

- b) výrobku nebo prací a zatají přitom jejich podstatné vady, které jsou mu známy,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, nebo jiný zvlášť závažný následek.

**Porušování povinností v provozu
socialistické organizace**

§ 129

[1] Kdo úmyslně poruší nebo nesplní důležitou povinnost svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce, zejména technologickou kázeň,

a způsobí tím poruchu v hospodářském provozu nebo v hospodářské činnosti státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace nebo větší škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 vážnou poruchu v hospodářském provozu nebo v hospodářské činnosti státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace nebo značnou škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví.

§ 130

(1) Kdo z nedbalosti poruší nebo nesplní důležitou povinnost svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce, zejména technologickou kázeň, a způsobí tím poruchu v hospodářském provozu nebo v hospodářské činnosti státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace nebo větší škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem

(2) Odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 vážnou poruchu v hospodářském provozu nebo v hospodářské činnosti státní, družstevní nebo jiné socialistické organizace nebo značnou škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví.

§ 131

Společné ustanovení

Na veřejného činitele, který při výkonu své pravomoci spáchá některý z trestných činů uvedených v § 125 až 128, anebo trestný čin uvedený v § 129, pokud je při jeho spáchání veden úmyslem uvedeným v § 125 odst. 1, nepoužije se ustanovení tohoto zákona o trestných činech veřejných činitelů nebo o vyšší trestnosti veřejných činitelů.

Oddíl třetí

Trestné činy proti majetku v socialistickém vlastnictví

§ 132

Rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví

(1) Kdo majetek, který je v socialistickém vlastnictví, rozkrádá tak, že

- a) přivlastní si věc z takového majetku tím, že se jí zmocní,
- b) přivlastní si věc z takového majetku, která mu byla svěřena, nebo
- c) ke škodě takového majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že někoho uvede v omyl nebo jeho omylu využije,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin výdělečně,
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo
- d) pokusí-li se bezprostředně po činu uvedeném v odstavci 1 písm. a) uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí.

(3) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán, jestliže činem uvedeným v odstavci 1 způsobí značnou škodu a

- a) k takovému činu zneužije svého postavení veřejného činitele, nebo
- b) takový čin zorganizuje.

(4) Stejně jako v odstavci 3 bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.

§ 133

Neoprávněné užívání věci z majetku v socialistickém vlastnictví

(1) Kdo se zmocní věci větší hodnoty z majetku, který je v socialistickém vlastnictví, v úmyslu jí přechodně užívat, nebo

kdo neoprávněně takové věci, která mu byla svěřena, přechodně užívá,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 134

Podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví

(1) Kdo ukryje anebo na sebe nebo jiného převede

a) věc, která byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou, ač ví, že jde o věc z majetku, který je v socialistickém vlastnictví, nebo

b) to, co za takovou věc bylo opatřeno,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem.

[²] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 značný prospěch, nebo

b) spáchá-li takový čin výdělečně.

[³] Kdo ukryje anebo na sebe nebo jiného převede z nedbalosti věc větší hodnoty, která byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou ke škodě majetku, který je v socialistickém vlastnictví, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem.

§ 135

Zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví

[¹] Kdo si přivlastní věc, která se dostala do jeho moci náležením, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné, ač ví, že jde o věc z majetku, který je v socialistickém vlastnictví, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem.

[²] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 značný prospěch.

Poškozování majetku v socialistickém vlastnictví

§ 136

[¹] Kdo na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, způsobí úmyslně škodu zejména tím, že

a) věc z takového majetku zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou, nebo

b) nekalým jednáním zmaří uplatnění, vymáhání nebo uspokojení pohledávky proti dlužníku, který není socialistickou organizací,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžítým trestem.

[²] Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 písm. a) na věci, která požívá ochrany podle zvláštních předpisů.

§ 137

[¹] Kdo porušením důležité povinnosti uložené mu podle zákona nebo jednáním svědčícím o neodpovědném postoji k majetku, který je v socialistickém vlastnictví, způsobí z nedbalosti na takovém majetku větší škodu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžítým trestem.

[²] Odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu.

§ 138

Pletichy proti sociálnímu zabezpečení a nemocenskému pojištění

Kdo se v úmyslu získat neoprávněně dávky nebo jiné výhody plynoucí ze sociálního zabezpečení (pojištění, zaopatření) nebo z nemocenského pojištění (péče) dopustí pletich tím, že se poškodí na zdraví, padělá listinu, uvede nepravdivé okolnosti nebo použije jiného úskoku, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem.

§ 139

Společné ustanovení

Ochrana podle ustanovení tohoto oddílu se poskytuje též majetku, který je dotován ze státních prostředků, a věcem, které jsou v opatrování socialistické organizace nebo státního orgánu.

Oddíl čtvrtý

Trestné činy proti měně a trestné činy daňové

§ 140

Padělání a pozměňování peněz

[¹] Kdo padělá nebo pozmění peníze v úmyslu udat je jako pravé nebo platné anebo jako peníze vyšší hodnoty, nebo

kdo padělané nebo pozměněné peníze udá jako pravé,

bude potrestán odnětím svobody na pět až deset let.

[²] Odnětím svobody na deset až patnáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo

b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.

§ 141

Udávání padělaných a pozměněných peněz

Kdo padělané nebo pozměněné peníze, jimiž mu bylo placeno jako pravými, udá jako pravé, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem nebo propadnutím věci.

§ 142

Výroba a držení padělatelského náčiní

[¹] Kdo vyrobí, sobě nebo někomu jinému opatří anebo přechovává nástroj nebo jiný předmět způsobilý k padělání nebo pozměňování peněz, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

[²] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 při výkonu svého povolání.

§ 143

Společné ustanovení

Ochrana podle § 140 až 142 se poskytuje též penězům cizozemským, jakož i tuzemským a cizozemským cenným papírům hromadně vydaným, které znějí na majitele nebo jsou rubopisem převoditelné, a šekům.

§ 144

Ohrožování oběhu tuzemských peněz

[¹] Kdo neoprávněně vyrobí nebo vydá náhražky tuzemských peněz, nebo

kdo takové náhražky neoprávněně dává do oběhu,

bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem.

[²] Stejně bude potrestán, kdo

- bez zákonného důvodu odmítá tuzemské peníze,
- bez hospodářské potřeby shromažďuje drobné tuzemské peníze, nebo
- poškozuje tuzemské peníze.

§ 145

Padělání a pozměňování známek

[¹] Kdo padělá nebo pozmění poštovní nebo kolkové známky v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, nebo

kdo takové známky úmyslně uvádí do oběhu nebo jich užije jako pravých,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem nebo propadnutím věci.

[²] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

- spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu, nebo
- získá-li takovým činem značný prospěch.

Ohrožení devizového hospodářství

§ 146

[¹] Kdo způsobí devizovému hospodářství větší škodu tím, že jedná proti předpisům o devizovém hospodářství, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem nebo propadnutím věci.

[²] Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán,

- spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
- spáchá-li takový čin proto, že porušil povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce.

§ 147

[¹] Kdo při prodeji cizozemských peněz nebo platebních dokumentů znějících na cizí měnu uvede nepravdivé údaje a získá tím pro sebe nebo jiného neoprávněně výhodu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem nebo propadnutím věci.

[²] Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu způsobit devizovému hospodářství větší škodu dosáhne na základě nepravdivého nebo neúplného údaje pro sebe nebo jiného povolení nebo dokladu potřebného podle devizových předpisů.

§ 148

Zkrácení daně

[¹] Kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, poplatek nebo jinou jim podobnou dávku, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžítým trestem.

[²] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami,
- poruší-li k usnadnění takového činu úřední uzávěru, nebo
- způsobí-li takovým činem značnou škodu.

Oddíl pátý

Trestné činy proti předpisům o nekalé soutěži, ochranných známkách, chráněných vzorech a vynálezech a proti autorskému právu

§ 149**Nekalá soutěž**

Kdo jednáním, které je v rozporu s předpisy upravujícími soutěž v hospodářském styku nebo se zvyklostmi soutěže, vážně ohrozí chod nebo rozvoj podniku soutěžitele, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 150

Porušování práv k ochranné známce, průmyslovému vzoru a chráněnému označení původu

[1] Kdo uvede do oběhu výrobky neoprávněně označované ochrannou známkou, k níž přísluší výhradní právo jinému, nebo známkou snadno s ní zaměnitelnou, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

[2] Stejně bude potrestán, kdo pro dosažení hospodářského prospěchu

- a) zhotoví nebo uvede do oběhu výrobky podle průmyslového vzoru, k jehož užívání přísluší výhradní právo jinému, nebo podle vzoru snadno s ním zaměnitelného, nebo
- b) uvede do oběhu výrobky neoprávněně opatřené označením původu, k němuž přísluší výhradní právo jinému, nebo označením původu snadno s ním zaměnitelným.

§ 151

Porušování práv k vynálezu

Kdo zasáhne do práv k chráněnému vynálezu jednáním, ke kterému není oprávněn, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 152

Porušování autorského práva

Kdo s dílem, které je předmětem autorského práva, neoprávněně naloží způsobem, který přísluší autoru, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

HLAVA TŘETÍ

TRESTNÉ ČINY PROTI POŘÁDKU VE VĚCECH VEŘEJNÝCH

Oddíl první

Trestné činy proti výkonu pravomoci státního orgánu a orgánu společenské organizace a veřejného činitele

Útok na státní orgán a orgán společenské organizace

§ 153

[1] Kdo užije násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci národního výboru, soudu nebo jiného státního orgánu nebo orgánu společenské organizace, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

[2] Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, nebo
- b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek.

[3] Odnětím svobody na deset až patnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 154

[1] Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu

- a) v úmyslu působit na výkon pravomoci státního orgánu nebo orgánu společenské organizace, nebo
- b) pro výkon pravomoci státního orgánu nebo orgánu společenské organizace,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

[2] Kdo hrubě urazí nebo pomluví státní orgán nebo orgán společenské organizace při výkonu jeho pravomoci nebo pro tento výkon, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

Útok na veřejného činitele

§ 155

[1] Kdo užije násilí

- a) v úmyslu působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo
- b) pro výkon pravomoci veřejného činitele, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní,
- b) ublíží-li takovým činem jinému na zdraví, nebo
- c) způsobí-li takovým činem větší škodu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 156

(1) Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu

- a) v úmyslu působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo
- b) pro výkon pravomoci veřejného činitele,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

(2) Kdo hrubě urazí nebo pomluví veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci nebo pro tento výkon, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 156a

Ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele

Kdo za okolností ohrožujících veřejný pořádek neuposlechne výzvy veřejného činitele k zachování veřejného pořádku a výkonu jeho opatření brání nebo jej maří, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 157

Společné ustanovení

Ochrana podle § 155 a 156 se poskytuje též osobě, která vystoupila na podporu nebo na ochranu veřejného činitele.

Oddíl druhý

Trestné činy veřejných činitelů

§ 158

Zneužívání pravomoci veřejného činitele

(1) Veřejný činitel, který v úmyslu způsobit jinému škodu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch

a) vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu,

b) překročí svou pravomoc, nebo

c) nesplní povinnost vyplývající z jeho pravomoci, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) opatří-li činem uvedeným v odstavci 1 sobě nebo jinému značný prospěch,
- b) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti socialistické organizace, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako voják za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

§ 159

Maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti

(1) Veřejný činitel, který při výkonu své pravomoci z nedbalosti zmaří nebo podstatně ztíží splnění důležitého úkolu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 vážnou poruchu v činnosti socialistické organizace, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako voják za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

Oddíl třetí

Úplatkářství

§ 160

Přijímání úplatku

(1) Kdo v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu přijme nebo si dá slíbit úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo za okolností uvedených v odstavci 1 úplatek žádá, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

[3] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako veřejný činitel.

§ 161

Podplácení

[1] Kdo jinému v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči veřejnému činiteli.

§ 162

Nepřímé úplatkářství

[1] Kdo žádá nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo za to, že tak již učinil, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

[2] Kdo z důvodu uvedeného v odstavci 1 jinému poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

§ 163

Zvláštní ustanovení o účinné lýtosti

Trestnost podplácení (§ 161) a nepřímého úplatkářství (§ 162) zaniká, jestliže pachatel úplatek poskytl nebo slíbil jen proto, že byl o to požádán, a učinil o tom dobrovolně bez odkladu oznámení prokurátoru nebo bezpečnostnímu orgánu.

O díl čtvrtý

Některé formy trestné součinnosti

§ 164

Podněcování

Kdo veřejně podněcuje k trestnému činu nebo k hromadnému neplnění důležité povinnosti uložené podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

§ 165

Schvalování trestného činu

[1] Kdo veřejně schvaluje trestný čin nebo kdo veřejně vychvaluje pro trestný čin jeho pachatele, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

[2] Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu projevít s trestným činem souhlas

a) pachatele nebo osobu jemu blízkou odmění nebo odškodní za trest, nebo

b) na takovou odměnu nebo odškodnění sbírá.

§ 166

Nadržování

[1] Kdo pachateli trestného činu pomáhá v úmyslu umožnit mu, aby unikl trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; pomáhá-li však takto pachateli trestného činu, na který tento zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

[2] Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1 ve prospěch osoby sobě blízké, není trestný, ledaže by tak učinil v úmyslu

a) pomoci osobě, která spáchala trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), nebo některý obdobný trestný čin proti státu světové socialistické soustavy nebo trestný čin genocidia (§ 259), nebo

b) opatřit sobě nebo jinému majetkový prospěch.

§ 167

Nepřekážení trestného činu

[1] Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), podvracení republiky (§ 98), vyzvědačství (§ 105), ohrožení státního tajemství podle § 106 nebo některý obdobný trestný čin proti státu světové socialistické soustavy, dále trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 3, válečné zrady (§ 114), rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 3, 4, padělání a pozměňování peněz (§ 140), zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 3, obecného ohrožení podle § 179, ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku podle § 180a, zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 180c odst. 2, vraždy (§ 219), loupeže (§ 234), znásilnění (§ 241), pohlavního zneužívání podle § 242, genocidia (§ 259), používání zakázaného bojového prostředku (§ 262), válečné krutosti (§ 263), plenění v prostoru válečných operací (§ 264), neuposlechnutí rozkazu podle § 273 odst. 2 písm. a), zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti podle § 275 odst. 2 písm. a), zběhnutí (§ 282), zběhnutí do ciziny (§ 283) nebo ohrožení politického a morálního stavu jednotky podle § 288 odst. 2, a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři

léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li trestný čin překazit bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání však nezabývá pachatele trestnosti, týká-li se nepřekazení trestného činu vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), ohrožení státního tajemství podle § 106 nebo některého obdobného trestného činu proti státu světové socialistické soustavy nebo genocidia (§ 259).

(3) Překazit trestný čin lze i jeho včasným oznámením prokurátoru nebo bezpečnostnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení veliteli nebo náčelníku.

§ 168

Neoznámení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný spáchal trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), ohrožení státního tajemství (§ 106 a 107) nebo některý obdobný trestný čin proti státu světové socialistické soustavy, dále trestný čin padělání a pozměňování peněz (§ 140), obecného ohrožení podle § 179, ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku podle § 180a, zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 180c odst. 2, vraždy (§ 219), genocidia (§ 259) nebo používání zakázaného bojového prostředku (§ 262), a takový trestný čin neoznámí bez odkladu prokurátoru nebo bezpečnostnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, veliteli nebo náčelníku, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání však nezabývá pachatele trestnosti, týká-li se neoznámení trestného činu vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), ohrožení státního tajemství (§ 106 a 107) nebo některého obdobného trestného činu proti státu světové socialistické soustavy nebo genocidia (§ 259).

Oddíl pátý

Jiná rušení činnosti státního orgánu a orgánu společenské organizace

Maření a ohrožování činnosti státního orgánu a orgánu společenské organizace

§ 169

(1) Kdo poruší nebo nesplní důležitou povinnost svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce v úmyslu zmařit nebo podstatně ztížit splnění důležitého úkolu národního výboru, soudu nebo jiného státního orgánu nebo orgánu společenské organizace, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 vážnou poruchu v činnosti národního výboru, soudu nebo jiného státního orgánu nebo orgánu společenské organizace nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako voják za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

§ 170

(1) Kdo z nedbalosti poruší nebo nesplní důležitou povinnost svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce a tím způsobí vážnou poruchu v činnosti národního výboru, soudu nebo jiného státního orgánu nebo orgánu společenské organizace nebo jiný zvlášť závažný následek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako voják za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

§ 170a

Tisková nedbalost

Šéfredaktor periodického tisku nebo jiného hromadného informačního prostředku nebo jeho pověřený zástupce, který při výkonu své funkce z nedbalosti způsobí, že obsahem periodického tisku nebo jiného hromadného informačního prostředku byl spáchán trestný čin, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, trestem odnětí svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

§ 171

Maření výkonu úředního rozhodnutí

(1) Kdo zmaří nebo podstatně ztíží výkon rozhodnutí národního výboru, soudu nebo jiného státního orgánu nebo orgánu společenské organizace tím, že

- a) zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou, zatají, zcizí nebo odstraní věc, které se takové rozhodnutí týká,
- b) uprchne stráží, z vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo
- c) dopustí se závažného jednání, aby zmařil účel vazby nebo trestu,

bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Kdo poté, co proti němu byla bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení směřující k výkonu rozhodnutí soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí, maří výkon takového rozhodnutí nebo dohody, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

§ 172

Vzpouora vězňů

(1) Kdo se zúčastní vzepření skupiny vězňů dozorcímu orgánu, jeho rozkazu nebo vězeňskému řádu, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, zorganizuje-li čin uvedený v odstavci 1.

§ 173

Ohrožení služebního tajemství

(1) Kdo vyzvídá služební tajemství v úmyslu vyzradit je nepovolané osobě, nebo

kdo služební tajemství nepovolané osobě úmyslně vyzradí,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo z nedbalosti způsobí, že se služební tajemství stalo známým v cizině.

(3) Kdo služební tajemství vyzvídá v úmyslu vyzradit je do ciziny, nebo

kdo služební tajemství úmyslně do ciziny vyzradí,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 174

Křivé obvinění

(1) Kdo jiného lživě obviní z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 175

Křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek

(1) Kdo jako svědek, znalec nebo tlumočnick před soudem, prokurátorem nebo před vyšetřovatelem nebo vyhledávacím orgánem nebo orgánem konajícím objasňování, pokud konají vyšetřování nebo vyhledávání nebo objasňování podle trestního řádu, anebo před státním notářem, pokud vykonává rozhodovací činnost,

- a) uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo
- b) takovou okolnost zamlčí,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 176

Padělání a pozměňování veřejné listiny

(1) Kdo padělá veřejnou listinu nebo podstatně změní její obsah v úmyslu, aby jí bylo užito jako pravé, nebo

kdo užije takové listiny jako pravé,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 177

Maření příprav a průběhu voleb

Kdo jinému násilím nebo lstí brání ve výkonu volebního práva, nebo

kdo jinak hrubým způsobem maří přípravy nebo průběh voleb do zastupitelského sboru nebo voleb soudců,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 178

Maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi

Kdo v úmyslu mařit nebo ztěžovat výkon státního dozoru nad církví nebo náboženskou společností poruší ustanovení zákona o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

HLAVA ČTVRTÁ

TRESTNÉ ČINY OBECNĚ NEBEZPEČNĚ

Obecné ohrožení

§ 179

(1) Kdo úmyslně vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání (obecné nebezpečí), nebo

kdo obecné nebezpečí zvýší anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění,

bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin opětovně v krátké době, nebo
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob, škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 180

(1) Kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší obecné nebezpečí anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nebo smrt,
- b) spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b)

- a) škodu velkého rozsahu, nebo
- b) těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

(4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) těžkou újmu na zdraví nebo smrt více osob.

Ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku

§ 180a

(1) Kdo na palubě vzdušného dopravního prostředku v úmyslu získat nebo vykonávat kontrolu nad takovým prostředkem

- a) užije proti jinému násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí,
- b) vyhrožuje jinému usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, nebo
- c) zneužije bezbrannosti jiného,

bude potrestán odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti, popřípadě vedle těchto trestů též propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 180b

Kdo sdělí nepravdivou informaci, která může ohrozit bezpečnost nebo provoz vzdušného dopravního prostředku za letu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 180c

Zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny

(1) Kdo za účelem zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny se takového pro-

středku zmocní nebo neoprávněně užije takového prostředku, který mu byl svěřen, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku.

[2] Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti, popřípadě vedle těchto trestů též propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 181

Porušování povinnosti při hroživé tísni

Kdo zmaří nebo ztíží odvrácení nebo zmírnění hroživé tísni, která přímo postihuje větší skupinu osob, tím, že bez závažného důvodu

a) odepře pomoc, která je mu podle zákona uložena nebo k níž se zavázal, nebo

b) zmaří poskytnutí takové pomoci jinou osobou, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžním trestem.

Poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení

§ 182

[1] Kdo úmyslně ohrozí provoz

a) veřejného telekomunikačního zařízení, pošty nebo zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu,

b) podmořského kabelu nebo podmořského potrubí,

c) zařízení energetického nebo vodárenského,

d) veřejného ochranného zařízení proti požáru, povodni nebo jiné živelní pohromě,

e) obranného nebo ochranného zařízení proti leteckým a jiným podobným útokům nebo jejich následkům, nebo

f) podobného obecně prospěšného zařízení,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením.

[2] Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán,

a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 poruchu provozu obecně prospěšného zařízení, nebo

b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 183

Kdo úmyslně zničí nebo učiní neupotřebitelnou zřetelně označenou značku hoďu státní triangulace, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžním trestem.

§ 184

Kdo z nedbalosti ohrozí provoz obecně prospěšného zařízení (§ 182 odst. 1), bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžním trestem.

§ 185

Nedovolené ozbrojování

[1] Kdo bez povolení

a) sobě nebo jinému opatří nebo přechovává zbraň hromadně účinnou nebo součástky, jichž je k užití takové zbraně nezbytně třeba, nebo

b) hromadí, vyrábí anebo sobě nebo jinému opatřuje zbraně, střelivo nebo výbušiny,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

[2] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve větším rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 186

Nedovolený provoz a držení vysílací stanice

[1] Kdo bez povolení vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává vysílací stanici nebo soubor podstatných součástek určených k sestavení takové stanice, nebo

kdo takové stanice bez povolení používá,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

[2] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

Nedovolená výroba a držení omamných prostředků a jedů

§ 187

[1] Kdo bez povolení vyrobí, doveze, vyveze, jinému opatří nebo přechovává omamné prostředky nebo jedy bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžním trestem.

[2] Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny

b) získá-li takovým činem značný prospěch, nebo

c) způsobil-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt.

§ 188

Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává předmět způsobily k nedovolené výrobě omamných prostředků nebo jedů, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

Šíření nakažlivé choroby

§ 189

Kdo úmyslně způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé lidské choroby, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením.

§ 190

Kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé lidské choroby, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 191

[¹] Kdo způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé choroby domácích nebo jiných hospodářsky důležitých zvířat, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[²] Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 rozšíření takové choroby.

§ 192

[¹] Kdo způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé choroby nebo škůdce užitkových rostlin, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[²] Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 rozšíření takové choroby nebo takového škůdce.

Ohrožování zdraví závažnými potravinami a jinými potřebami

§ 193

[¹] Kdo má na prodej, vyrobí anebo sobě nebo jinému opatří úmyslně potraviny nebo jiné předměty, jejichž požití nebo užití k obvyklému účelu je nebezpečné lidskému zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[²] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt.

§ 194

Kdo má na prodej, vyrobí anebo sobě nebo jinému opatří z nedbalosti potraviny nebo jiné předměty, jejichž požití nebo užití k obvyklému účelu je nebezpečné lidskému zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

§ 194a

Nedovolená výroba lihu

[¹] Kdo bez povolení ve větším množství pálí nebo jinak vyrábí líh nebo

kdo líh bez povolení vyrobený ve větším množství přechovává nebo uvádí do oběhu,

bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

[²] Stejně bude potrestán, kdo neoprávněně zhotoví nebo přechovává zařízení na výrobu lihu.

§ 195

Společné ustanovení

Vyhláškou ministra spravedlnosti bude určeno, co se považuje za omamné prostředky a jedy ve smyslu § 187 a 188, které choroby se považují za nakažlivé ve smyslu § 189 až 192 a na které škůdce se vztahuje ustanovení § 192.

HLAVA PÁTÁ

TRESTNÉ ČINY HRUBĚ NARUŠUJÍCÍ OBČANSKÉ SOUŽITÍ

Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

§ 196

[¹] Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

[²] Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu proto, že jsou stoupenci socialistického společenského a státního zřízení, pro jejich národnost, rasu, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

§ 197

Kdo v úmyslu odstrašit jiného od aktivní účasti na plnění úkolů socialistické společnosti

- a) užije násilí proti skupině obyvatelů nebo proti jednotlivci, nebo
- b) vyhrožuje skupině obyvatelů nebo jednotlivci usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 197a

Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 198

Hanobení národa, rasy a přesvědčení

Kdo veřejně a pohoršlivým způsobem hanobí

- a) některý národ, jeho jazyk nebo některou rasu, nebo
- b) skupinu obyvatelů republiky proto, že jsou stoupenci socialistického společenského a státního zřízení, pro jejich vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

Šíření poplašné zprávy

§ 199

Kdo úmyslně způsobí nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, která je nepravdivá, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 200

Kdo za branné pohotovosti státu způsobí, byť i z nedbalosti, nebezpečí vážného znepokojení, malomyslností nebo poráženecké nálady alespoň u části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 201

O pílství

Kdo poté, co požil alkoholického nápoje, vykonává zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 202

Výtržnictví

(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny.

§ 203

Příživnictví

Kdo se soustavně vyhýbá poctivé práci a dává se někým vydržovat nebo si prostředky k obživě opatřuje jiným nekalým způsobem, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

§ 204

Kuplířství

Kdo jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce, nebo

kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

§ 205

Ohrožování mravnosti

(1) Kdo uvádí do oběhu nebo činí veřejně přístupnými tiskovinu, film, vyobrazení nebo jiný předmět, které ohrožují mravnost, nebo

kdo takový předmět za tím účelem vyrobí nebo přechovává,

bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu,
- b) ohrozí-li takovým činem mravnost osoby mladší než osmnáct let, nebo
- c) spáchá-li takový čin výdělečně.

§ 206

P o m l u v a

Kdo o jiném sdělí údaj, o němž ví, že je nepravdivý a způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, a tím

- a) poškodí ho v zaměstnání,
- b) naruší jeho rodinné vztahy, nebo
- c) způsobí mu jinou vážnou újmu,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

N e p o s k y t n u t í p o m o c í

§ 207

⁽¹⁾ Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením.

⁽²⁾ Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

§ 208

Ridič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

§ 209

P o š k o z o v á n í c i z í c h p r á v

⁽¹⁾ Kdo jinému způsobí vážnou újmu na právech tím, že

- a) uvede někoho v omyl, nebo
- b) využije něčího omylu,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

⁽²⁾ Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, vydává-li se při činu uvedeném v odstavci 1 za veřejného činitele.

§ 209a

N e o p r á v n ě n ě u ž í v á n í c i z í h o m o t o r o v ě h o v o z i d l a

⁽¹⁾ Kdo se zmocní cizího motorového vozidla v úmyslu přechodně je užívat nebo kdo neoprávně

něně takového motorového vozidla, které mu bylo svěřeno, přechodně užívá, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

⁽²⁾ Stejně bude potrestán, kdo neoprávněně užívá nebo spoluužívá cizího motorového vozidla, ač ví, že pochází z činu uvedeného v odstavci 1.

⁽³⁾ Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo úmyslně škodu nikoli nepatrnou,
- b) dopustí-li se tohoto činu opětovně nebo byl-li již pro takový čin odsouzen,
- c) získá-li tím neoprávněně majetkový prospěch většího rozsahu.

⁽⁴⁾ Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 úmyslně značnou škodu,
- b) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 opětovně, ačkoli byl již pro takový čin potrestán,
- c) získá-li tím neoprávněně značný majetkový prospěch nebo
- d) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 jiný zvlášť závažný následek.

H L A V A Š E S T Á

T R E S T N Ě Č I N Y P R O T I R O D I N Ě A M L Á D Ě Ž I

§ 210

D v o j í m a n ž e l s t v í

⁽¹⁾ Kdo za trvání svého manželství uzavře manželství jiné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

⁽²⁾ Stejně bude potrestán, kdo uzavře manželství s osobou, která již je v manželství jiném.

§ 211

P o r u š o v á n í z á k o n a o r o d i n ě

Kdo při výkonu své duchovenské činnosti nebo podobné náboženské funkce poruší, byť i z nedbalosti, ustanovení zákona o rodině, zejména tím, že vykoná náboženský sňatkový obřad s osobami, které spolu neuzavřely manželství, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

§ 212

Opuštění dítěte

(1) Kdo opustí dítě, o které má povinnost pečovat a které si samo nemůže opatřit pomoc, a vystaví je tím nebezpečí smrti nebo ublížení na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

§ 213

Zanedbání povinné výživy

(1) Kdo neplní, byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo se úmyslně vyhýbá plnění své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, vydá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 oprávněnou osobu nebezpečí nouze.

§ 214

Zvláštní ustanovení o účinné lítosti

Trestnost zanedbání povinné výživy (§ 213) zaniká, jestliže trestný čin neměl trvale nepříznivých následků a pachatel svou povinnost dodatečně splnil dříve, než soud prvního stupně počal vyhlášovat rozsudek.

§ 215

Týrání svěřené osoby

Kdo týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 216

Únos

(1) Kdo osobu mladší než patnáct let nebo osobu stíženou duševní poruchou nebo duševně nedostatečně vyvinutou odejme z opatrování toho, kdo má podle zákona nebo podle úředního rozhodnutí povinnost o ni pečovat, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu opatřit sobě nebo jinému majetkový prospěch, nebo

b) ohrozí-li takovým činem mravní vývoj u neosené osoby nebo způsobí-li takovým činem jiný zvlášť závažný následek.

§ 217

Ohrožování mravní výchovy mládeže

Kdo vydá, byť i z nedbalosti, osobu mladší než osmnáct let nebezpečí zpustnutí tím, že

a) umožní jí vést zahálčivý nebo nemravný život, nebo

b) svádí ji k zahálčivému nebo nemravnému životu,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

§ 218

Podávání alkoholických nápojů mládeži

Kdo soustavně nebo ve větší míře podává osobám mladším než osmnáct let alkoholické nápoje, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

HLAVA SEDMÁ

TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ

§ 219

Vražda

Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 220

Vražda novorozeného dítěte matkou

Matka, která v rozrušení způsobeném porodem úmyslně usmrtí své novorozené dítě při porodu nebo hned po něm, bude potrestána odnětím svobody na tři léta až osm let.

Ublížení na zdraví

§ 221

(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti, nebo

b) spáchá-li takový čin na jiném proto, že je stoupencem socialistického společenského a státního zřízení, pro jeho národnost, rasu, vyznání nebo proto, že je bez vyznání.

[3] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

[4] Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 222

[1] Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

[2] Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 223

[1] Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

[2] Odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

§ 224

[1] Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

[3] Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt více osob proto, že hrubě porušil předpisy o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické předpisy, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

§ 225

R v a č k a

[1] Kdo úmyslně ohrozí život nebo zdraví jiného tím, že se zúčastní rvačky, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, je-li při činu uvedeném v odstavci 1 jinému způsobena těžká újma na zdraví nebo smrt.

§ 226

Ohrožování pohlavní nemocí

Kdo jiného vydá, byť i z nedbalosti, nebezpečí pohlavní nákazy, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením.

Nedovolené přerušeni těhotenství

§ 227

[1] Kdo těhotné ženě pomáhá nebo jí svede k tomu, aby

a) své těhotenství sama uměle přerušila, nebo

b) jiného požádala nebo jinému dovolila, aby jí bylo těhotenství uměle přerušeno jinak než způsobem přípustným podle zákonných předpisů o umělém přerušeni těhotenství,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

[2] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

§ 228

[1] Kdo se souhlasem těhotné ženy uměle přeruší její těhotenství jinak než způsobem přípustným podle zákonných předpisů o umělém přerušeni těhotenství, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

[2] Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 výdělečně, nebo

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

[3] Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kdo bez souhlasu těhotné ženy uměle přeruší její těhotenství.

[4] Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 3 smrt.

§ 229

Těhotná žena, která své těhotenství sama uměle přeruší nebo jiného o to požádá nebo mu to dovolí, není pro takový čin trestná, a to ani podle ustanovení o návodci a pomocníkovi.

§ 230

Účast na sebevraždě

[1] Kdo jiného pohne k sebevraždě nebo jinému k sebevraždě pomáhá, bude potrestán, došlo-li alespoň k pokusu sebevraždy, odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na osobě mladší než osmnáct let, na těhotné ženě nebo na osobě stížené duševní poruchou nebo duševně nedostatečně vyvinuté.

HLAVA OSMÁ

TRESTNÉ ČINY PROTI SVOBODĚ A LIDSKÉ DŮSTOJNOSTI

Oddíl první

Trestné činy proti svobodě

§ 231

Omezování osobní svobody

(1) Kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

(2) Odnětím svobody až na tři léta nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu usnadnit jiný trestný čin.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, smrt nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 232

Zbavení osobní svobody

(1) Kdo jiného zbaví osobní svobody, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, smrt nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 233

Zavlečení do ciziny

(1) Kdo jiného zavleče do ciziny, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin na osobě mladší než patnáct let nebo na osobě stížené duševní poruchou nebo duševně nedostatečně vyvinuté, nebo
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, smrt nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 234

Loupě

(1) Kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 235

Vydírání

(1) Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní nebo výdělečně, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 236

Omezování svobody vyznání

Kdo násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy

- a) nutí jiného k účasti na náboženském úkonu,
- b) zdržuje jiného bez oprávnění od takové účasti, nebo
- c) jinému v užívání svobody vyznání jinak brání,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

§ 237

Útisk

Kdo jiného nutí, zneužívaje jeho tísně nebo závislosti, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením.

§ 238

Porušování domovní svobody

(1) Kdo vnikne do domu nebo do bytu jiného tím, že užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí,

kdo tam neoprávněně vnikne v úmyslu vykonat násilí, nebo

kdo tam neoprávněně setrvá v úmyslu vykonat násilí,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní, nebo
- b) spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami.

Porušování tajemství dopravovaných zpráv

§ 239

(1) Kdo úmyslně poruší tajemství

- a) uzavřeného listu nebo jiné písemnosti, zasílaných poštou nebo jiným dopravním zařízením, nebo
- b) zprávy podávané telefonem, telegrafem nebo jiným takovým veřejným zařízením,

bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením.

(2) Pracovník poštovní, telegrafní nebo telefonní služby, který

- a) spáchá čin uvedený v odstavci 1,
- b) jinému úmyslně umožní spáchat takový čin, nebo
- c) pozmění nebo potlačí písemnost dopravovanou poštou nebo jiným dopravním zařízením anebo zprávu podanou telefonicky, telegraficky nebo jiným podobným způsobem,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

§ 240

(1) Kdo v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch

- a) prozradí tajemství, o němž se dozvěděl z písemnosti, telegramu nebo telefonního hovoru, které nebyly určeny jemu, nebo
- b) takového tajemství využije,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

(2) Pracovník poštovní, telegrafní nebo telefonní služby, který

- a) spáchá čin uvedený v odstavci 1, nebo
- b) jinému úmyslně umožní spáchat takový čin,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti.

Oddíl druhý

Trestné činy proti lidské důstojnosti

§ 241

Z násilnění

(1) Kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí donutí ženu k souloži, nebo

kdo k takovému činu zneužije její bezbrannosti,

bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, nebo
- b) spáchá-li takový čin na ženě mladší než patnáct let.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

Pohlavní zneužívání

§ 242

(1) Kdo vykoná soulož s osobou mladší než patnáct let nebo kdo takové osoby jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na osobě svěřené jeho doзору, zneužívaje její závislosti.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na deset až patnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 243

Kdo zneužívaje závislosti osoby mladší než osmnáct let nebo osoby svěřené jeho doзору, přiměje jí k mimomanželské souloži, nebo

kdo takové osoby, zneužívaje její závislosti, jiným způsobem pohlavně zneužije,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

§ 244

Pohlavní styk s osobou téhož pohlaví

(1) Kdo se po dovršení osmnáctého roku svého věku pohlavně stýká s osobou téhož pohlaví mladší než osmnáct let, nebo

kdo se pohlavně stýká s osobou téhož pohlaví, zneužívaje její závislosti,

bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo

- a) za pohlavní styk s osobou téhož pohlaví přijme nebo poskytne úplatu, nebo
- b) pohlavním stykem s osobou téhož pohlaví budí veřejné pohoršení.

§ 245

Soulož mezi příbuznými

Kdo vykoná soulož s příbuzným v pokolení přímém nebo se sourozencem, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

§ 246

Obchodování se ženami

(1) Kdo do ciziny zláká, najme nebo dopraví ženu v úmyslu, aby jí tam bylo užito k pohlavnímu styku s jiným, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin na ženě mladší než osmáct let, nebo
- c) spáchá-li takový čin v úmyslu, aby ženy bylo užito k prostituci.

HLAVA DEVATÁ

TRESTNÉ ČINY PROTI MAJETKU

§ 247

Krádež

(1) Kdo si přivlastní cizí věc tím, že se jí zmocní, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin výdělečně,
- c) pokusí-li se bezprostředně po takovém činu uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, nebo
- d) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 248

Zpronevěra

(1) Kdo si přivlastní věc, která mu byla svěřena, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má výslovně uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 249

Neoprávněné užívání cizí věci

(1) Kdo se zmocní cizí věci větší hodnoty v úmyslu jí přechodně užívat, nebo

kdo neoprávněně cizí věci větší hodnoty, která mu byla svěřena, přechodně užívá,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 250

Podvod

(1) Kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že

- a) uvede někoho v omyl, nebo
- b) využije něčího omylu,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 výdělečně, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

Podílnictví

§ 251

(1) Kdo ukryje anebo na sebe nebo jiného převede

- a) věc, která byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou, nebo

b) to, co za takovou věc bylo opatřeno, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 výdělečně, nebo

b) získá-li takovým činem značný prospěch.

§ 252

Kdo ukryje anebo na sebe nebo jiného převede z nedbalosti věc větší hodnoty, která byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

§ 253

Lichva

[1] Kdo zneužívá něčí tísně, nezkušenosti nebo rozumové slabosti nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepochybně, nebo

kdo takovou pohledávku uplatní nebo v úmyslu uplatnit ji na sebe převede,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 výdělečně.

§ 254

Zatajení věci

[1] Kdo si přivlastní cizí věc, která se dostala do jeho moci nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 značný prospěch.

§ 255

Porušování povinností při správě cizího majetku

[1] Kdo jinému způsobí škodu tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatřovat nebo spravovat cizí majetek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má výslovně uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo

b) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

§ 256

Poškození věřitele

[1] Kdo i jen částečně zmaří uspokojení svého věřitele tím, že

a) zničí, poškodí, zatají, zcizí nebo odstraní část svého majetku, nebo

b) předstírá nebo uzná neexistující právo nebo závazek,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[2] Stejně bude potrestán, kdo i jen částečně zmaří uspokojení věřitele jiné osoby tím, že

a) zničí, poškodí, zatají, zcizí nebo odstraní část majetku dlužníka, nebo

b) k majetku dlužníka uplatní neexistující právo nebo pohledávku.

[3] Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značnou škodu.

§ 257

Poškození cizí věci

[1] Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc vyšší hodnoty, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na věci svědka, znalce nebo tlumočníka pro výkon jejich povinností,

b) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo

c) spáchá-li takový čin na věci, která požívá ochrany podle zvláštních předpisů.

§ 258

Zneužívání vlastnictví

Kdo poškodí důležitý kulturní nebo jiný důležitý obecný zájem tím, že zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou nebo zašantročí vlastní věc, která požívá ochrany podle zvláštních předpisů, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

HLAVA DESÁTÁ

TRESTNÉ ČINY PROTI LIDSKOSTI

§ 259

Genocidium

(1) Kdo v úmyslu zničit úplně nebo částečně některou národní, etnickou, rasovou nebo náboženskou skupinu

- a) uvede příslušníky takové skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit jejich úplné nebo částečné fyzické zničení,
- b) provede opatření směřující k tomu, aby se v takové skupině bránilo rození dětí,
- c) násilně převádí děti z jedné takové skupiny do druhé, nebo
- d) způsobí příslušníkovi takové skupiny těžkou újmu na zdraví nebo smrt,

bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo trestem smrti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se na činu uvedeném v odstavci 1 účastní.

Podpora a propagace fašismu a podobného hnutí

§ 260

(1) Kdo podporuje nebo propaguje fašismus nebo jiné podobné hnutí, které směřuje k potlačování práv a svobod pracujícího lidu nebo které hlásá národnostní, rasovou nebo náboženskou zášť, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem, nebo
- b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 261

Kdo veřejně projevuje sympatie k fašismu nebo k jinému podobnému hnutí uvedenému v § 260, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 262

Používání zakázaného bojového prostředku

(1) Kdo za války nebo za bojové situace

- a) nařídí použití zakázaného bojového prostředku, nebo

b) takového prostředku úmyslně použije,

bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až sedm let.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 zvlášť závažný následek.

§ 263

Válečná krutost

(1) Kdo za války poruší předpisy mezinárodního práva tím, že nelidsky zachází s bezbranným civilním obyvatelstvem, utečenci, raněnými, s příslušníky ozbrojených sil, kteří zbraně již složili, nebo s válečnými zajatci, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na osm až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

§ 264

Plnění v prostoru válečných operací

Kdo v prostoru válečných operací, na bojišti nebo v místech postižených válečnými operacemi

- a) zmocní se, využíváje něčí tísně, cizí věci,
- b) svévolně cizí majetek ničí nebo jej pod záminkou válečné potřeby odnímá, nebo
- c) okrádá padlé,

bude potrestán odnětím svobody na tři léta až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 265

Zneužívání označení Červeného kříže

Kdo za branné pohotovosti státu neoprávněně užívá označení Červeného kříže nebo jiného označení nebo barvy, kterými jsou označeny zdravotnické instituce nebo dopravní prostředky zdravotnické evakuace, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

HLAVA JEDENÁCTÁ

TRESTNÉ ČINY PROTI BRANNOSTI

§ 266

Maření způsobilosti k službě

(1) Kdo sebe nebo jiného učiní trvale nebo dočasně nezpůsobilým nebo méně způsobilým k plnění branné povinnosti nebo jiných úkolů pro obranu vlasti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(²) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

§ 267

Neplnění odvodní povinnosti

(¹) Kdo se nedostaví k odvodu, k přezkoušení nebo k nemocničnímu nebo výběrovému vyšetření v úmyslu svou odvodní povinnost nesplnit nebo její splnění oddálit, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

(²) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

§ 268

Obcházení branné povinnosti

(¹) Kdo se dopustí pletich v úmyslu dosáhnout úlev v plnění branné povinnosti, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením.

(²) Kdo se dopustí pletich v úmyslu

- a) sám se zcela nebo zčásti vyhnout plnění branné povinnosti, nebo
- b) jiného zcela nebo zčásti vymknout z plnění branné povinnosti,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až dvě léta.

(³) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 za branné pohotovosti státu.

Nenastoupení služby v ozbrojených silách

§ 269

(¹) Kdo v úmyslu vyhnout se trvale vojenské činné službě nebo zvláštní službě nenastoupí službu v ozbrojených silách do 24 hodin po uplynutí lhůty stanovené v povolávacím rozkaze, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(²) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

§ 270

(¹) Kdo nenastoupí, byť i z nedbalosti, službu v ozbrojených silách do 24 hodin po uplynutí lhůty stanovené v povolávacím rozkaze, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(²) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

§ 271

Kdo po vyhlášení mobilizace, byť i z nedbalosti,

- a) neprodleně se nedostaví z ciziny k nastoupení vojenské činné služby, nebo
- b) neuposlechne výzvy vydané podle ustanovení branného zákona ke vstupu do vojenské služby spojeneckého státu,

bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

§ 272

Porušování osobních a věcných povinností

(¹) Kdo nesplní, byť i z nedbalosti, osobní nebo věcnou povinnost pro obranu vlasti,

kdo se úmyslně vyhýbá plnění takové povinnosti, nebo

kdo plnění takové povinnosti jinou osobou, byť i z nedbalosti, maří nebo ztěžuje,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.

(²) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, ohrozí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou měrou zájmy obrany vlasti.

HLAVA DVANÁCTÁ

TRESTNÉ ČINY VOJENSKÉ

Neuposlechnutí rozkazu

§ 273

(¹) Kdo odepře provést nebo úmyslně neprovede rozkaz, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(²) Odnětím svobody na dvě léta až sedm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se skupinou vojáků,
- b) spáchá-li takový čin za okolností, že by tím mohl zmařit nebo podstatně ztížit splnění důležitého služebního úkolu,
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt, nebo
- d) způsobí-li takovým činem ohrožení bojové pohotovosti útvaru nebo jiný zvlášť závažný následek.

(³) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

§ 274

[1] Kdo z nedbalosti neprovede rozkaz za okolností, že by tím mohl zmařit nebo podstatně ztížit splnění služebního úkolu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

[2] Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

- a) jestliže činem uvedeným v odstavci 1 zmaří nebo podstatně ztíží splnění důležitého služebního úkolu,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt, nebo
- c) způsobí-li takovým činem ohrožení bojové pohotovosti útvaru nebo jiný zvlášť závažný následek.

[3] Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

§ 275

Zprotívení a donucení k porušení vojenské povinnosti

[1] Kdo klade odpor vojáku, který plní vojenské povinnosti, nebo jej donutí k porušení vojenské povinnosti, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

[2] Odnětím svobody na dvě léta až sedm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se skupinou osob,
- b) spáchá-li takový čin se zbraní,
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo
- d) spáchá-li takový čin za bojové situace.

[3] Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo c) za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

Urážka mezi vojáky

§ 276

Kdo urazí

- a) nadřízeného nebo vyššího,
  - b) podřízeného nebo nižšího, nebo
  - c) vojáka stejné hodnosti, a to v době, kdy sám nebo uražený vykonává službu,
- bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

§ 277

[1] Kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí urazí

- a) nadřízeného nebo vyššího, nebo
- b) podřízeného nebo nižšího,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až dvě léta.

[2] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v době, kdy sám nebo uražený vykonává službu,
- b) spáchá-li takový čin proti vojenské strážci,
- c) spáchá-li takový čin se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami, nebo
- d) způsobí-li takovým činem ublížení na zdraví.

§ 278

[1] Kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí urazí vojáka stejné hodnosti, a to v době, kdy sám nebo uražený vykonává službu, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až dvě léta.

[2] Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proti vojenské strážci,
- b) spáchá-li takový čin se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami, nebo
- c) způsobí-li takovým činem ublížení na zdraví.

§ 279

Násilí vůči nadřízenému

[1] Kdo užije násilí vůči nadřízenému

- a) v úmyslu působit na výkon jeho vojenských povinností, nebo
  - b) pro výkon jeho vojenských povinností,
- bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

[2] Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) pokusí-li se činem uvedeným v odstavci 1 způsobit těžkou újmu na zdraví, nebo
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

[3] Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace

Vyhýbání se výkonu vojenské služby

§ 280

(1) Kdo se v úmyslu vyhnout se vojenské službě nebo plnění vojenských povinností poškodí na zdraví, předstírá nemoc, padělá listinu, opije se nebo použije jiného úskoku, nebo

kdo odpirá konat vojenskou službu,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo za bojové situace.

§ 281

Kdo se za bojové situace učiní z nedbalosti nezpůsobilým vykonávat službu tím, že se opije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

§ 282

Zběhnutí

(1) Kdo se svémocně vzdaluje v úmyslu vyhnout se vojenské službě, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za branné pohotovosti státu.

§ 283

Zběhnutí do ciziny

(1) Kdo se svémocně vzdaluje do ciziny v úmyslu vyhnout se vojenské službě, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až sedm let nebo propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na pět až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako voják z povolání,
- b) jestliže takový čin zorganizuje, nebo
- c) spáchá-li takový čin, ačkoli mu bylo zvlášť uloženo uchovávat státního tajemství.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti, popřípadě vedle těchto trestů též propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) zmocní-li se za účelem spáchání nebo při páčání činu uvedeného v odstavci 1 vzdušného dopravního prostředku nebo prostředku bojové techniky anebo užije-li neoprávněně takového prostředku, který mu byl svěřen, nebo
- b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

§ 284

Svémocné odloučení

(1) Kdo se svémocně vzdaluje po dobu delší než 24 hodiny, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců.

(2) Kdo se svémocně vzdaluje soustavně nebo po dobu delší než šest dnů, nebo

kdo se svémocně vzdaluje po dobu delší než dva dny v době plnění zvlášť důležitých úkolů nebo zvlášť důležitých cvičení,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(3) Kdo se svémocně vzdaluje po dobu delší než čtrnáct dnů, nebo

kdo se svémocně vzdaluje po dobu delší než šest dnů v době plnění zvlášť důležitých úkolů nebo zvlášť důležitých cvičení,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

§ 285

Porušování povinností strážní služby

(1) Kdo ve strážní nebo jiné obdobné službě poruší, byť i z nedbalosti, předpisy nebo pravidla této služby nebo zvláštní nařízení podle nich vydaná, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 při výkonu strážní služby, která má zvlášť důležitý státní nebo vojenský význam,
- b) spáchá-li takový čin zvlášť hrubým porušením své povinnosti,
- c) způsobí-li takovým činem škodlivý následek, k jehož odvrácení výkon strážní nebo jiné obdobné služby měl směřovat, nebo
- d) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, jestliže úmyslně spáchá čin uvedený v odstavci 1 za bojové situace a je zde některá z okolností uvedených v odstavci 2 písm. a) a c).

§ 286

Porušování povinností dozorčí služby

(1) Kdo v dozorčí nebo jiné službě závažným způsobem, byť i z nedbalosti, poruší předpisy nebo pravidla této služby, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 zvlášť závažný následek, jemuž byl povinen zabránit.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za bojové situace.

§ 287

Porušování povinností služby při obraně vzdušného prostoru

(1) Kdo poruší, byť i z nedbalosti, pravidla služby na radiotechnických hláskách, v hotovostních jednotkách nebo jiných zařízeních určených k zajištění bezpečnosti vzdušného prostoru, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, jestliže čin uvedený v odstavci 1 spáchá za branné pohotovosti státu a způsobí jím zvlášť závažný následek.

§ 288

Ohrožování politického a morálního stavu jednotky

(1) Kdo popuzuje vojáky proti vojenské službě nebo proti nadřízenému,

kdo šíří malomyslnost, nebo

kdo jinak soustavně rozvrací kázeň,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za bojové situace.

§ 289

Zbabělost před nepřítelem

Kdo se za bojové situace ze zbabělosti nebo malomyslnosti vzdá do zajetí, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 290

Nesplnění bojového úkolu

(1) Kdo se bez dovolení vzdává za bojové situace, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až patnáct let nebo trestem smrti.

(2) Kdo se za bojové situace vyhýbá povinnosti splnit bojový úkol nebo odepře použití zbraně, bude

potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 291

Opuštění bojových prostředků

(1) Kdo za bojové situace odhodí, opustí nebo učiní neupotřebitelnou zbraň nebo jiný válečný materiál, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až sedm let.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let nebo trestem smrti bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 zvlášť závažný následek.

§ 292

Vydání bojových prostředků nepříteli

Velitel, který, aniž to bylo vyvoláno bojovou situací, nepříteli vydá, byť i z nedbalosti, vojenské síly nebo ponechá mu opevnění, bojovou techniku nebo jiné bojové prostředky, bude potrestán, nejednal-li v úmyslu podporovat nepřítel, odnětím svobody na tři léta až patnáct let nebo trestem smrti.

§ 293

Ublížení parlamentáři

Kdo urazí parlamentáře nebo člena jeho průvodu, nebo

kdo takovou osobu neprávem zadrží,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

Společná ustanovení

§ 294

(1) Odůvodňují-li to okolnosti případu, lze kázeňsky vyřídit trestné činy nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 270, neuposlechnutí rozkazu podle § 273 odst. 1 a § 274 odst. 1, zproštění a donucení k porušení vojenské povinnosti podle § 275 odst. 1, urážky mezi vojáky podle § 276, § 277 odst. 1 a § 278 odst. 1, vyhýbání se výkonu vojenské služby podle § 280 odst. 1, § 281, svědomného odloučení podle § 284 odst. 1 a 2, porušování povinností strážní služby podle § 285 odst. 1, porušování povinností dozorcí služby podle § 286 odst. 1, porušování povinností služby při obraně vzdušného prostoru podle § 287 odst. 1 a ohrožování politického a morálního stavu jednotky podle § 288 odst. 1.

(2) Jestliže stupeň nebezpečnosti jiného trestného činu pro společnost, než které jsou uvedeny v odstavci 1, je malý a lze důvodně očekávat, že prostředky kázeňského vyřízení postačí k dosažení účelu sledovaného tímto zákonem, lze potrestání pachatele přenechat příslušnému veliteli nebo náčelníku.

§ 295

Svémocně se vzdaluje, kdo

- a) se vzdalil bez dovození od svého útvaru nebo z místa služebního přidělení,
- b) se nepřihlásil u svého útvaru nebo v místě služebního přidělení, ač tam byl odeslán nebo ač uplynula doba jeho odůvodněné nepřítomnosti, zejména při ustanovení, přeložení, služební cestě nebo dovolené,
- c) byl odloučen za bojových akcí od svého útvaru a nepřipojil se po zániku příčiny odloučení k svému nebo jinému vojenskému útvaru, nebo
- d) se nepřihlásil u některého vojenského útvaru po návratu nebo po osvobození z nepřátelského zajetí.

**ČÁST TŘETÍ
PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ
USTANOVENÍ**

§ 296

[1] Trest pravomocně uložený před účinností tohoto zákona za čin, který není trestným činem podle tohoto zákona, se nevykoná; ustanovení tohoto zákona o souhrnném trestu se v takovém případě neužije.

[2] Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na činy trestné podle dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, a podle nařízení Slovenské národní rady č. 33/1945 Sb. SNR, o potrestání fašistických zločinců, okupantů, zrádců a kolaborantů a o zřízení lidového soudnictví, ve znění předpisů je měnicích a doplňujících.

§ 297

[1] Jestliže ke dni účinnosti tohoto zákona nevykonaný trest odnětí svobody nebo jeho zbytek, popřípadě součet takových trestů postupně uložených nebo jejich zbytek činí více než patnáct let, soud tento trest, popřípadě postupně uložené tresty zkrátí poměrně tak, aby nevykonaný trest odnětí svobody nebo jeho zbytek činil ke dni účinnosti tohoto zákona patnáct let.

[2] Jestliže ke dni účinnosti tohoto zákona činí nevykonaný trest zákazu činnosti nebo jeho zbytek více než pět let, zkrátí soud tento trest nebo jeho zbytek tak, aby ke dni účinnosti tohoto zákona činil pět let.

[3] Byl-li před účinností tohoto zákona pravomocně uložen trest

- a) ztráty čestných práv občanských nebo jiný obdobný trest podle zákona dříve účinného,

končí ztráta práva volebního a práva zastávat funkci soudce a soudce z lidu dnem účinnosti tohoto zákona,

- b) vyloučení z vojska, považuje se za neuložený,
- c) peněžitý, nevykoná se v případě jeho nedobytnosti náhradní trest odnětí svobody nebo jeho zbytek,
- d) zákazu pobytu, po účinnosti tohoto zákona se nevykoná, popřípadě jeho výkon dnem účinnosti tohoto zákona končí,
- e) uveřejnění rozsudku, po účinnosti tohoto zákona se nevykoná.

§ 298

Ustanovení tohoto zákona o podmíněném propuštění a podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti se užije s výjimkou ustanovení § 62 i na tresty uložené před účinností tohoto zákona.

§ 299

Horní hranice druhé sazby trestu odnětí svobody stanovené v § 1 odst. 2 zákona č. 165/1950 Sb., na ochranu míru, se snižuje na patnáct let.

§ 300

Zrušují se:

1. trestní zákon č. 86/1950 Sb.,
2. zákon č. 63/1956 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon č. 86/1950 Sb.,
3. ustanovení § 4 až 6 zákona č. 68/1957 Sb., o umělém přerušování těhotenství.

§ 301

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1962.

Zákon č. 120/1962 Sb. ze dne 19. prosince 1962, o boji proti alkoholismu, nabyl účinnosti dne 27. prosince 1962, zákon č. 53/1963 Sb. ze dne 9. července 1963, jímž se mění § 203 trestního zákona č. 140/1961 Sb., nabyl účinnosti dne 17. července 1963, zákon č. 56/1965 Sb. ze dne 17. června 1965, kterým se mění a doplňuje trestní zákon č. 140/1961 Sb., nabyl účinnosti dne 1. srpna 1965, zákon č. 81/1966 Sb. ze dne 25. října 1966, o periodickém tisku a ostatních hromadných informačních prostředcích, nabyl účinnosti dne 1. ledna 1967, zákon č. 148/1969 Sb. ze dne 18. prosince 1969, kterým se mění a doplňuje trestní zákon č. 140/1961 Sb., nabyl účinnosti dne 1. ledna 1970 a zákon č. 45/1973 Sb. ze dne 25. dubna 1973, kterým se mění a doplňuje trestní zákon, nabyl účinnosti dne 1. července 1973.

PREHLED
ustanovení trestního zákona

ČÁST PRVNÍ		
OBEČNÁ ČÁST		
HLAVA PRVNÍ		
ÚČEL ZÁKONA		
Účel zákona	§ 1 a 2	Ukládání trestu odnětí svobody zvlášť nebezpečnému recidivistovi . . . . . § 41 a 42
HLAVA DRUHÁ		Nápravné opatření . . . . . § 43—45
ZÁKLADY TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI		Ztráta čestných titulů a vyznamenání § 46
Trestný čin	§ 3	Ztráta vojenské hodnosti . . . . . § 47 a 48
Zavinění	§ 4—6	Zákaz činnosti . . . . . § 49 a 50
Příprava k trestnému činu	§ 7	Propadnutí majetku . . . . . § 51 a 52
Pokus trestného činu	§ 8	Peněžitý trest . . . . . § 53 a 54
Pachatel, spolupachatel a účastník trestného činu	§ 9 a 10	Propadnutí věci . . . . . § 55 a 56
Věk	§ 11	Vyhoštění . . . . . § 57
Nepřičetnost	§ 12	Zákaz pobytu . . . . . § 57a
Nutná obrana	§ 13	
Krajní nouze	§ 14	Oddíl čtvrtý
Oprávněné použití zbraně	§ 15	Podmíněné odsouzení, podmíněné propuštění a upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti
HLAVA TŘETÍ		Podmíněné odsouzení . . . . . § 58—60
PŮSOBNOST TRESTNÍCH ZÁKONŮ		Podmíněné propuštění a podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu § 61—64
Působnost trestních zákonů	§ 16—22	
HLAVA ČTVRTÁ		HLAVA PÁTÁ
TRESTY		ZÁNİK TRESTNOSTI A TRESTU
Oddíl první		Zánik nebezpečnosti trestného činu pro společnost . . . . . § 65
Společná ustanovení o trestech		Účinná lítost . . . . . § 66
Účel trestu	§ 23	Promlčení trestního stíhání . . . . . § 67 a 67a
Upuštění od potrestání	§ 24 a 25	Promlčení výkonu trestu . . . . . § 68 a 68a
Druhy trestů	§ 27 a 28	Zahlazení odsouzení . . . . . § 69 a 70
Výjimečný trest	§ 29 a 30	
Oddíl druhý		HLAVA ŠESTÁ
Obecné zásady pro ukládání trestů		OCHRANNÁ OPATŘENÍ
Výměra trestu	§ 31—34	Druhy ochranných opatření . . . . . § 71
Ukládání trestu za více trestných činů	§ 35—37	Ochranné léčení . . . . . § 72
Započítání vazby a trestu	§ 38	Zabrání věci . . . . . § 73
Oddíl třetí		HLAVA SEDMÁ
Ukládání a výkon jednotlivých trestů		ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O STÍHÁNÍ MLADISTVÝCH
Odnětí svobody	§ 39 a 39a	Obecné ustanovení . . . . . § 74
Mimořádné snížení trestu odnětí svobody	§ 40	Trestní odpovědnost . . . . . § 75
		Účel trestu . . . . . § 76
		Upuštění od potrestání . . . . . § 77
		Ukládání trestu . . . . . § 78 a 79
		Úhrnný a souhrnný trest . . . . . § 80
		Výkon trestu odnětí svobody . . . . . § 81

Podmíněné odsouzení	§ 82
Ochranná výchova	§ 84—86
Zahlazení odsouzení	§ 87

HLAVA OSMÁ**SPOLEČNÁ USTANOVENÍ**

Společná ustanovení	§ 88—90
-------------------------------	---------

ČÁST DRUHÁ**ZVLÁŠTNÍ ČÁST****HLAVA PRVNÍ****TRESTNÉ ČINY PROTI REPUBLICĚ****Oddíl první****Trestné činy proti základům republiky**

Vlastizrada	§ 91
Rozvracení republiky	§ 92
Teror	§ 93 a 94
Záškodnictví	§ 95 a 96
Sabotáž	§ 97
Podvracení republiky	§ 98
Poškozování státu světové socialistické soustavy	§ 99
Pobuřování	§ 100
Zneužívání náboženské funkce	§ 101
Hanobení republiky a jejího představitele	§ 102 a 103
Hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele	§ 104

Oddíl druhý**Trestné činy proti bezpečnosti republiky**

Vyzvědačství	§ 105
Ohrožení státního tajemství	§ 106— 107a
Vyzvědačství a ohrožení státního tajemství ke škodě státu světové socialistické soustavy	§ 108
Opuštění republiky	§ 109
Vniknutí na území republiky	§ 110
Porušování předpisů o mezinárodních letech	§ 111
Poškozování zájmů republiky v cizině	§ 112

Oddíl třetí**Trestné činy proti obraně vlasti**

Spolupráce s nepřitelem	§ 113
Válečná zrada	§ 114
Služba v cizím vojsku	§ 115

HLAVA DRUHÁ**TRESTNÉ ČINY HOSPODÁŘSKÉ****Oddíl první****Trestné činy proti hospodářské soustavě**

Odnětí věci hospodářskému určení	§ 116
Spekulace	§ 117
Nedovolené podnikání	§ 118
Neplnění úkolů při provozu soukromého hospodářství	§ 119
Zneužívání socialistického podnikání	§ 120
Poškozování spotřebitele	§ 121
Ohrožení hospodářského tajemství	§ 122
Neoprávněné nakládání s vynálezem	§ 123
Porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou	§ 124

Oddíl druhý**Trestné činy proti hospodářské kázi**

Narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství	§ 125 a 126
Porušování povinností při nakládání s finančními a hmotnými prostředky	§ 127
Dodávka výrobku a prací zvláště vadné jakosti	§ 128
Porušování povinností v provozu socialistické organizace	§ 129 a 130
Společné ustanovení	§ 131

Oddíl třetí**Trestné činy proti majetku v socialistickém vlastnictví**

Rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví	§ 132
Neoprávněné užívání věci z majetku v socialistickém vlastnictví	§ 133
Podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví	§ 134
Zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví	§ 135
Poškozování majetku v socialistickém vlastnictví	§ 136 a 137
Pletichy proti sociálnímu zabezpečení a nemocenskému pojištění	§ 138
Společné ustanovení	§ 139

Oddíl čtvrtý**Trestné činy proti měně a trestné činy daňové**

Padělání a pozměňování peněz	§ 140
--	-------

Udávání padělaných a pozměněných peněz	§ 141
Výroba a držení padělatelského náčiní	§ 142
Společné ustanovení	§ 143
Ohrožování oběhu tuzemských peněz	§ 144
Padělání a pozměňování známek	§ 145
Ohrožení devizového hospodářství	§ 146 a 147
Zkrácení daně	§ 148

Oddíl pátý

Trestné činy proti předpisům o nekalé soutěži, ochranných známkách, chráněných vzorech a vynálezech a proti autorskému právu

Nekalá soutěž	§ 149
Porušování práv k ochranné známce, průmyslovému vzoru a chráněnému označení původu	§ 150
Porušování práv k vynálezu	§ 151
Porušování autorského práva	§ 152

HLAVA TŘETÍ

TRESTNÉ ČINY PROTI POŘÁDKU VE VĚCÍCH VEŘEJNÝCH

Oddíl první

Trestné činy proti výkonu pravomoci státního orgánu a orgánu společenské organizace a veřejného činitele

Útok na státní orgán a orgán společenské organizace	§ 153 a 154
Útok na veřejného činitele	§ 155 a 156
Ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele	§ 156a
Společné ustanovení	§ 157

Oddíl druhý

Trestné činy veřejných činitelů

Zneužívání pravomoci veřejného činitele	§ 158
Maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti	§ 159

Oddíl třetí

Úplatkářství

Přijímání úplatku	§ 160
Podplácení	§ 161
Nepřímé úplatkářství	§ 162
Zvláštní ustanovení o účinné lítosti	§ 163

Oddíl čtvrtý

Některé formy trestné součinnosti

Podněcování	§ 164
Schvalování trestného činu	§ 165
Nadržování	§ 166
Nepřekažení trestného činu	§ 167
Neoznámení trestného činu	§ 168

Oddíl pátý

Jiná rušení činnosti státního orgánu a orgánu společenské organizace

Maření a ohrožování činnosti státního orgánu a orgánu společenské organizace	§ 169 a 170
Tisková nedbalost	§ 170a
Maření výkonu úředního rozhodnutí	§ 171
Vzpouora vězňů	§ 172
Ohrožení služebního tajemství	§ 173
Křivé obvinění	§ 174
Křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek	§ 175
Padělání a pozměňování veřejné listiny	§ 176
Maření příprav a průběhu voleb	§ 177
Maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi	§ 178

HLAVA ČTVRTÁ

TRESTNÉ ČINY OBECNĚ NEBEZPEČNÉ

Obecné ohrožení	§ 179 a 180
Ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku	§ 180a a 180b
Zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny	§ 180c
Porušování povinnosti při hrozivé tísni	§ 181
Poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení	§ 182—184
Nedovolené ozbrojování	§ 185
Nedovolený provoz a držení vysílací stanice	§ 186
Nedovolená výroba a držení omamných prostředků a jedů	§ 187 a 188
Šíření nakažlivé choroby	§ 189—192
Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými potřebami	§ 193 a 194
Nedovolená výroba lihu	§ 194a
Společné ustanovení	§ 195

HLAVA PÁTÁ**TRESTNÉ ČINY HRUBĚ NARUŠUJÍCÍ
OBČANSKÉ SOUŽITÍ**

Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	§ 196—197a
Hanobení národa, rasy a přesvědčení	§ 198
Šíření poplašné zprávy	§ 199 a 200
Opilství	§ 201
Výtržnictví	§ 202
Příživnictví	§ 203
Kuplířství	§ 204
Ohrožování mravnosti	§ 205
Pomluva	§ 206
Neposkytnutí pomoci	§ 207 a 208
Poškozování cizích práv	§ 209
Neoprávněné užívání cizího motorového vozidla	§ 209a

HLAVA ŠESTÁ**TRESTNÉ ČINY PROTI RODINĚ A MLÁDEŽI**

Dvojitý manželství	§ 210
Porušování zákona o rodině	§ 211
Opuštění dítěte	§ 212
Zanedbání povinné výživy	§ 213
Zvláštní ustanovení o účinné lítosti	§ 214
Týrání svěřené osoby	§ 215
Únos	§ 216
Ohrožování mravní výchovy mládeže	§ 217
Podávání alkoholických nápojů mládeži	§ 218

HLAVA SEDMÁ**TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ**

Vražda	§ 219
Vražda novorozeného dítěte matkou	§ 220
Ublížení na zdraví	§ 221—224
Rvačka	§ 225
Ohrožování pohlavní nemocí	§ 226
Nedovolené přerušování těhotenství	§ 227—229
Účast na sebevraždě	§ 230

HLAVA OSMÁ**TRESTNÉ ČINY PROTI SVOBODĚ A LIDSKÉ
DŮSTOJNOSTI****Oddíl první****Trestné činy proti svobodě**

Omezování osobní svobody	§ 231
Zbavení osobní svobody	§ 232

Zavlečení do ciziny	§ 233
Loupež	§ 234
Vydírání	§ 235
Omezování svobody vyznání	§ 236
Útisk	§ 237
Porušování domovní svobody	§ 238
Porušování tajemství dopravovaných zpráv	§ 239 a 240

Oddíl druhý**Trestné činy proti lidské
důstojnosti**

Znásilnění	§ 241
Pohlavní zneužívání	§ 242 a 243
Pohlavní styk s osobou téhož pohlaví	§ 244
Soulož mezi příbuznými	§ 245
Obchodování se ženami	§ 246

HLAVA DEVÁTÁ**TRESTNÉ ČINY PROTI MAJETKU**

Krádež	§ 247
Zpronevěra	§ 248
Neoprávněné užívání cizí věci	§ 249
Podvod	§ 250
Podílnictví	§ 251 a 252
Lichva	§ 253
Zatajení věci	§ 254
Porušování povinností při správě cizího majetku	§ 255
Poškozování věřitele	§ 256
Poškozování cizí věci	§ 257
Zneužívání vlastnictví	§ 258

HLAVA DESÁTÁ**TRESTNÉ ČINY PROTI LIDSKOSTI**

Genocidium	§ 259
Podpora a propagace fašismu a podobného hnutí	§ 260 a 261
Používání zakázaného bojového prostředku	§ 262
Válečná krutost	§ 263
Plnění v prostoru válečných operací	§ 264
Zneužívání označení Červeného kříže	§ 265

HLAVA JEDENÁCTÁ**TRESTNÉ ČINY PROTI BRANNOSTI**

Maření způsobilosti k službě	§ 266
Neplnění odvodní povinnosti	§ 267
Obcházení branné povinnosti	§ 268

Nenastoupení služby v ozbrojených silách	§ 269—271	Porušování povinností dozorčí služby	§ 286
Porušování osobních a věcných povinností	§ 272	Porušování povinností služby při obraně vzdušného prostoru	§ 287
HLAVA DVANÁCTÁ		Ohrožování politického a morálního stavu jednotky	§ 288
TRESTNÉ ČINY VOJENSKÉ		Zbabělost před nepřítelem	§ 289
Neuposlechnutí rozkazu	§ 273 a 274	Nesplnění bojového úkolu	§ 290
Zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti	§ 275	Opuštění bojových prostředků	§ 291
Urážka mezi vojáky	§ 276—278	Vydání bojových prostředků nepříteli	§ 292
Násilí vůči nadřízenému	§ 279	Ublížení parlamentáři	§ 293
Vyhýbání se výkonu vojenské služby	§ 280 a 281	Společná ustanovení	§ 294 a 295
Zběhnutí	§ 282	ČÁST TŘETÍ	
Zběhnutí do ciziny	§ 283	PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ	
Svémocné odloučení	§ 284	USTANOVENÍ	
Porušování povinností strážní služby	§ 285	Přechodná a závěrečná ustanovení	§ 296—301